БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

36-хи жэлээ гарана

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 276 (9108)
НОЯБРИИН 24
ВТОРНИК
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Ударидахы тушаалтанние анхаралтайгаар ургуулха, хүмүүжүүлхэ

КПСС-эй обкомой һаяхан болоһон пленум ударидахы хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ талаар областной партийна организациин хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, тусхай тогтоол баталан абаһан байна.

Колхоз, совхозуудые, комплексно бригада болон мал ажалай фермэнүүдые шадамар бэрхэ, шударгы оролдосотой ударидагшадаар, бэлэдхэл һайнтай мэргэжэлтэдээр хангаха хэрэгтэ партиин обкомой пленум ехэ анхарал хандуулаа. Энэншье ойлгосотой.

Декабрьда болохоёо байгааша КПСС-эй ЦК-гэй Пленум хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгын тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэнь ха юм. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ бүри ехэ харюусалгатай, бүри даамай зорилгонууд табигдахань.

Али бүхы хэрэгэй амжалтатайгаар бүтээгдэхэнь түбхын түрүүн хүнүүдһээ дулдыдадаг гэжэ Коммунистическэ партимнай һургана. Энэ заабарин тон зүб байһаниинь тодоруулхын тулада хэдэн тон жэшээнүүдые харуулхаар. Үнгэрһэн жэлэй саада тээ хүдөө ажахын ехэ гээгдэлдэ ороод байһандань, тэрээнние гээгдэлһээнь үргэн гаргажа, ойрын болзор соо эрид хубилалта туйлахын тула Коммунистическэ партимнай өөрынгөө эрхим гэшүүдые—гуша мянгатанние хүдөө ажахыда эльгээһэн байна бшуу.

Социалистическэ хүдөө ажахымнай урдань үзэгдөөгүй ехэ хүгжэлтэнууд болоо. Тэндэ гайхамшагта ударидагшад, эмхидхэлшэд, эрхим һайн мэргэжэлтэд урган гараа. Тэдэнэр хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын тулада эсэхэ сусахые мэдэнгүй, шэн габьяатайгаар, эдэбхитэй үүсхэлтэйгээр ажаллаа.

Мүнөө үедэ республикымнай хүдөө ажахыда 2600 гаран мэргэжэлтэд хүдэлжэ байна. Энэ хадаа Табан жэлэй саада тээхидэ орхоодоо 2,6 дахин олон болоно. Тэдэнэй соонһоо 700 гаран хүниинь дээдэ эрдэмтэй байна. Эдэ мэргэжэлтэдэй тон олонхинь колхоз, совхозуудта сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Түрэл партиингаа уряалаар гуша мянгатан боложо хүдөө гараһан түрүүшүүл даажа абаһан ажахынуудаа шадамар бэрхээр, ухамай боломжотойгоор ударидана, үүсхэл оролдолго гаргажа, ниитынгээ ажахын барагдашагүй баян арга боломжые элирүүлэн хэрэглэхые оролдоно. Тиихэдээ тэдэнэр олониитэ ажалшадтай нягта холбоотойгоор хүдэлжэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ найдамтайгаар түшэглэнэ. Энэ талаар Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Геройн нүхэр Г. Б. Цыденов жэшээ харуулна. Тэрэнэй түрүүлэгшэ болоһон сагһаань хойшо энэ колхоз нилээд . хүгжэжэ, мүнөө республикын түрүү колхозуудай нэгэниинь болоо. Һүүлэй хэдэн жэл соо мал ажалһаа эрид ехэ продукци абадаг болоо. Малайнь тоо толгой олошороо. Абаһан уялгаяа колхоз амжалтатайгаар дүүргэнэ. Табан жэлэй турша соо колхозойнь мүнгэн олзо доход 1,5 миллион түхэригһөө 9 миллион түхэриг хүрэтэрөө ургаа. Тус колхозойхид долоон жэлэйнгээ түсэб 4 жэл соо дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Иимэ оролдосотой һайнаар, үнэн сэхээр хүдэлжэ байһан колхозой түрүүлэгшэнэр, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд олон. Тэдэнэр хайшан гээд, ямар аргаар амжалта туйланаб гэхэдэ, саарһан захиралтада гү, али ямар нэгэн суглаанай шиидхэбэридэ найдаад һуунгүй, зоной дунда, олониитэ ажалшадай дунда ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулна, өөһэдынгөө ажалай үльгэр жэшээгээр ажалшадые шэн габьяата хэрэгүүдтэ зоригжуулна.

Партиин Кударын райкомой секретарь нүхэр Федоров партийна хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай колхозуудайнгаа хүтэлбэрилхы тушаалтадай дунда ямар хүдэлмэри ябуулдаг тухайгаа, ажахые ударидалгын түрүү арга методтэ тэдэнние хайшан гэжэ һургадаг тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэнэ. КПСС-эй Кударын райкомой хүдэлмэрилэгшэд ходо колхозуудаар ябажа, зоной дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ударидана, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые шэнжэлжэ үзөөд, саашадань дэлгэрүүлхые, бүгэдэндэ ойлгуулхые оролдоно, һайн үүсхэл гаргаһан хүнүүдые саг соонь дэмжэнэ, тэдээндэ бодото туһаламжа үзүүлнэ. Бүхы шатын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда экономическа һуралсал һонирхолтойгоор эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ бүгэдын ашаар колхозуудай ажал хэрэг урагшатайгаар ябадаг болоо. Колхозуудынь нилээд баяжаа. Тэдэнэй ажалайнь бүтээсэ ехэ болоо, продукциин өөрынь үнэ сэн химдараа. Иигэжэ экономическа талаараа бүхэжэһэн туладаа бүхы колхозуудынь гэшүүдтээ ажалайнь түлөөһые мүнгөөр түлэдэг болонхой. Эндэ колхозуудай эхин парторганизацинууд өөһэдынгөө үүргые шадамараар бэелүүлнэ.

Зүгөөр колхоз, совхозуудай ударидахы тушаалтанние шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ дутуунууд бии байһаар. Олохон колхозууд хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдөөр хүсэд хангагдаагүй байна. Тиимэ колхозууд экономическа талаараа бэхижэнэгүй, ходо ехээр гээгдэжэ ябана. Колхоз, совхоз бүхэнние, комплексно бригада, мал ажалай фермэ бүхэнние эрхим һайн хүтэлбэрилэгшэдөөр, мэргэжэлтэдээр хангаха тушаа партиин зарим райкомууд, аймгүйсэдкомууд шухала хэмжээ абанагүй. Олохон ушарга эрдэм һургуули багатай, хүдөө ажахын үйлэдбэрие муу мэдэдэг, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха шадабаригүй, үүсхэл оролдолго гаргадаггүй хүнүүд колхозуудые ударидахаар дэбжүүлэгдээд, уланшьегүй ажалһаа гаргуулна. Иимэ шалтагаанһаа колхозой түрүүлэгшэнэр олоор һэлгэгдэнэ.

Колхозой дундуур шатын тушаалтанние—полевой, тракторна болон комплексно бригадануудай бригадирнуудые, мал ажалай фермэ даагшадые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүри ехэ дутагдалнууд тохёолдоно. Иимэ тушаалнуудта бэлэдхэл муутай хүнүүд дэбжүүлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, үйлэдбэриин бригадануудай 470 бригадирнуудһаа миил 35 хүниинь дээдэ, дунда эрдэмтэй, фермэ даагшаар байһан 138 хүнһөө 10-ниинь дунда, хүсэдбэшэ дээдэ ба дээдэ эрдэмтэй хүнүүд болоно. Олохон аймагуудта дээдэ болон дунда эрдэмтэй нэгэшье бригадир үгы байха юм. Мүнөө үедэ энээние таатай гэжэ тоолохын аргагүй. Тиигээд эдэ тушаалтадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри огто ябуулагданагүй шахуу.

Социалистическэ хүдөө ажахыгаа саашадань бүри түргэнөөр хүгжөөжэ, шэнэ амжалта туйлаха, али бүхы малайнгаа тоо толгойе эрид олошоруулха, мал ажалһаа ашаг шэмэ улам ехээр абадаг болохо, таряалангай ургасые баяжуулха, колхоз, совхоз бүхэние экономическа талаараа хүсэд хүгжэнхэй, бүрин бэхижэнхэй, түрүү ажахы болгохо гэһэн харюусалгатай зорилгын табигдаад байхада хүдөөдэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые алишье талаһаань хёрхоор хаража, шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, анхаралтайгаар ургуулха, хүмүүжүүлхэ гээшэ тон ехэ удхашанартай хэрэг болоно. Тэдэние ударидахы хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ һургаха, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ, политическэ эрдэмыень шангадхаха, эдэбхи үүсхэлыень бадаруулха гээшэ партиин райкомуудай, аймгүйсэдкомуудай, парторганизацинуудай һангин зорилго мүн.

Хүдөөдэ ударидахы тушаалтанние анхаралтайгаар ургуулаад, хүмүүжүүлээд байбал, шэнэ долоон жэлдэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа Коммунистическэ партиингаа табиһан түүхэтэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шадахамнай лабтай.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Хуули гаргаха, һанамжа дурадхал оруулдаг комиссида

РСФСР-эй Верховно Соведэй Хуули гаргаха, һанамжа дурадхал оруулдаг комиссиин заседани 1959 оной ноябриин 21-дэ боложо, нүхэр В. И. Крестьянинов түрүүлэгшээр һуугаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадые депутадһаань болюулха гурим тухай Хуулиин проектые комисси хаража үзөөд, энэ хуулие РСФСР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин үзэмжэдэ табиха гэжэ шиидхээ.

Комиссиин заседани дээрэ ондоошье асуудалнууд хаража үзэгдэһэн байна.

Белоруссиин ССР. Эндэхи олон промышленна предприятинууд, районуудай центрнүүд, колхоз болон совхозууд Белоруссиин нэгэдэмэл системэһээ электроэнерги абадаг юм. Энэ жэлдэ Витебскэ областиин 32 колхоз болон совхозууд, энэ станцитай холбогдоо. Мүнөө үедэ ушөө хоёр райондо электроподстанци баригдажа дүүргэгдэхэнь. **Зураг дээрэ:** «Главэнергомонтажай» № 18 трестын 95-дахи управлениин монтажнигуудай бригадир А. Н. Гасюта Толочена городтохи электроподстанциин түхеэрэлгэнүүдые холбожо байна.

ТАСС-эй фотохроника.

СССР ОАР хоёрой хоорондохи соёл культурын харилсаа холбоон

1960 ондо хоёр ороной хоорондо соёл культурын харилсаа холбоо хүгжөөхэ тухай СССР ОАР хоёрой делегацинуудай хэлсээн Москвада болоод, ноябриин 21-дэ дүүрээ. Хоёр орон артистнуудые, соёл культурын, эрдэм гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын, спортын ажал-ябуулагшадые урда жэлнүүдэйхидэ орходоо бүри олоор бэе бэедээ эльгээлсэхэ гэжэ баталагдаһан түсэбэй ёһоор хараалагдана.

(ТАСС).

Гвинейн Республикын толгойлогшо Секу Туре гэгшын Москвада ерээд байһан тухай

Гвинейн Республикын Президент, Правительствын түрүүлэгшэ Секу Туре, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай Мавзолейдэ ноябриин 21-нэй үдэргүүр орожо, веногуудые табяа.

Гвинейн Республикын толгойлогшо Советскэ правительствын гэшүүдтэй Кремль соо, оройшог болоһон хойно дахяад уулзаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко уулзалга дээрэ байлсаа.

Гвинейн талаһаа Секу Туре гэгшэтэй хамта Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Сайфулай Диалло, Дотоодын хэрэгүүдэй, аюулгүйе сахиха министр Кейта Фодеба, Гвинейн Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Сейду Конте уулзалгада хабаадалсаа.

Урда тээхи уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар хани халуун хөөрэлдөөн үргэлжэлүүлэгдэһэн байна.

Үдэрынь Гвинейн Республикын Президент, Правительствын түрүүлэгшэ Секу Туре Кремлиин Ехэ Ордон соо сайлалга хээ. Нүхэд К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, Н. А. Мухитдинов, Е. А. Фурцева, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, бусад тусхай тушаалта хүнүүд сайлалга дээрэ байлсаа.

Хани халуунаар үнгэрһэн сайлалгын үедэ Секу Туре К. Е. Ворошилов хоёр үгэ хэлээ.

(ТАСС).

ҮБЭЛЭЙ ҮЕДЭ ХАШАРАГ, БУРУУНУУДАА ҺАЙНААР ШАХАЖА, ҮХЭРЭЙ МЯХА ЕХЭЭР АБАЯ!

☆ ☆

Залуу малаа тураана, гарзалуулна

Мүнөө жэл Баргажанда дулаан, ута намар боложо, дүршэлтэй хонишод, малшад энэ таатай сагые һайнаар хэрэглэбэ. Малаа ороохо таряанай полидо, элбэг хагданда адуулжа, хүшэ шадалынь шангадхажа байна.

Гэбэшье Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид эртэ намарһаа малаа тураажа эхилһэниинь гайхалтай. Тус колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжиев, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Ламуев, зоотехнигынь нүхэр Аюшеев) мал ажал эрхилдэг томо колхозуудай нэгэн юм. Хамта 17 мянга гаран хони, эбэртэ мал, адуу морин, 50 гаран отара, гүүртэнүүдтэ бүридхэгдэжэ табигданхай.

Мүнөө жэл колхоз силос, зелёнко, ороохо таряанай зүйл урда жэлэйхидэ орходоо һураггүй ехээр бэлдэһэн байна. Элбэг үбһэ тэжээлээ гамтайгаар хэрэглэбэл, малайнгаа үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэхэ, үбэлэй үедэ һү, мяха абалгаяа улам ехэдхэхэ арга боломжотой.

Теэд энэ колхоз малайнгаа үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэжэ байна.

Мүнөө эндэ 1000-аад түлгэ хонид, 100 шахуу буруунууд хүшэ шадал һулатай байгаад турана, олоор гарзална. Ганса ноябрь һарын тэн болотор колхозой 1-дэхи, 2-дохи комплексно бригаданuудта 40 түлгэ, 10 гаран буруунууд гарзалаа.

Юундэ малаа үбэлжэлгын эхинһээ тураажа, гарзалуулжа байнабта гэжэ 1-дэхи комплексно бригадын бригадир нүхэр Цыреновһээ асуухада:—колхоздомнай буруу, хашарагуудые харууһалдаг хүнүүд ходо һэлгүүлэгдэнэ. Энээнһээ боложо малшад ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандаад, залуу мал муугаар харууһална. Һаяшаг бригадымнай малшад 1000 гаран толгой тураһан буруунуудые тушаажа абаа. Тэдэние түргэн һайжаруулхань бэрхэтэй байна,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ. Иимэрхүү байдалай тохёолдоод байһание хоёрдохи бригадын бригадир нүхэр Раднаев элирхэйлэн хэлэнэ.

Колхоздо залуу мал шахан түлжүүлхэ хэрэг зүбөөр эмхидхэгдээгүй байһаар. Отара, гүүртэнүүдтэ хүдэлдэг малшадай хэды хоноод лэ һэлгүүлэгдэжэ байдаг дээрэһээ хурьга, тугалнууд муугаар эдеэлүүлэгдэжэ харууһалагдана. Колхозой правлени, партийна эхин организаци хонишодой саг үргэлжын бригада эмхидхэнэгүй. Тиимэһээ хонишодой дунда ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүд бии. Жэшээнь, хонишон Цыбик Доржиев харууһалжа байһан хонидоо хорёодонь хаагаад, хэдэн үдэрөөр талаар ябашаһан байна. Энэ шалтагаанһаа отарын хонид тураһан, зургаан эхэ хонин гарзалһан байха юм. Тэрэшэлэн хонишон Гарма Дагданов адуулжа байһан хонидоо орхёод архидажа ябаһаар 100 гаран хони ороохо эдюулжэ гарзалуулаа. Иимэ баримтануудые тоолохо болоо һаа олон.

Малаа, илангаяа буруу, түлгэдые тураажа үбэлжэлгэдэ оруулбашье, тус колхозойхид тэдэнээ һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ тухай эрид хэмжээ абанагүй. Заһабарилагдаагүй байрада тугал, хурьгад байлгагдажа, хүйтэндэ дааража, хүшэеэ бууража байна. Колхозой хониной фермын (даагшань нүхэр Нима Тыхеев) олон байра мүнөөшье хүрэтэр заһабарилагдаадүй.

Мал эдеэлүүлхэ, уһалха ябадал мүн лэ хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Тэдэнээ буйлуулагдаһан тэжээлээр эдеэлүүлхэ, бүлеэн уһаар уһалха тушаа биратай юумэ хэнэгүй. Колхоздо тэжээл буйлуулдаг арбаад машина бии аад, тэдэнэй оройдоо 3—4-ниинь тодхогдонхой. Тиимэһээ залуу мал, олонхи үнеэдтэ буйлуулагдаһан тэжээл үгтэнэгүй. Гансал шанар муутай үбһэ эдюулнэ.

Хүнтэйн уһагүй талада колхозойхид хонидоо адуулжа, ехэ алдуу гаргаа. 3-дахи комплексно бригадын тэндэ байрлаһан 700 шахуу эрье хонид уһагүйдэжэ муудаба. Эдэ эрьенүүдээ һаяшаг машинада тээжэ, уһатай газарта абаашаха баатай болобо. Гэхэтэй хамта эдэ отарануудта хонидые үшөөл һайнаар эдеэлүүлнэгүй.

Тус колхоз 1959 ондо малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень ехэдхэхэ талаар дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаһан юм. Теэд тэдэнээ хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Иимэ байдалай тохёолдоод байһание мэдэбэшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээ абанагүй.

О. Раднаев,
манай корр.

☆

900 грамм хүрэтэр нэмээгдэнэ

Намар, үбэлдөө залуу мал зүбөөр харууһалжа түлжүүлхэ тухай КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой гарамсаар Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшад мяхажуулан таргалуулагдаха эбэртэ бодо малай гурбан гүүртэ, томо болгогдохо буруу, хашарагуудай 6 гүүртэ эмхидхээ һэп. Тиигэжэ тэндэ 1073 толгой мал шахагдан түлжүүлэгдэхээр табигдаһан байна.

Колхозой правлени, партийна эхин организаци энэ шухала хэрэгтэ түрүүшын үдэрһөө онсо анхарал хандуулаад, дүй дүршэлтэй, үнинэй малшадые табиһан байха юм. Зондоо мэдээжэ болоһон, шадамар малшад нүхэд Цыбиктаров, Доржиев, Овсянкин гэгшэд тэндэ эльгээгдээ. Мүн колхозой хүтэлбэрилэгшэд зооветмэргэжэлтэдтэй зүбшэжэ, тэдэ малай үбэлжэхэ газар, бэлшээринь тодорхойлһон байгаа. Үбһэ тэжээлынь хубаарилагдаһан, залуу мал эдеэлүүлхэ тусхай рацион табижа үгтэһэн байна. Буруу, хашараг бүхэндэ сүүдхэдөө 4—6 единицэ болохоор тэжээл үгтэнэ. Залуу мал бүхэндэ үдэртөө 3—3 килограмм үбһэн, зеленко, 6 килограмм силос, 1,5 килограмм концентрат, 6 килограмм һолоомон эдюулэгдэдэг.

Гүүртэ бүхэндэ тусхай журнал бии болгогдонхой. Тэрээн соонь малшадай абаһан социалистическэ уялга, ажаллаха гурим, мал эдеэлүүлхэ рацион, ажалай түлөөһэ үгэхэ гурим бэшээтэй байдаг. Малшадай ямараар ажаллажа байһаниинь, малай шэгнүүрэй хэр зэргэ нэмэһэнние үе-үе болоод лэ тэндээ тэмдэглэдэг заншалтай.

Бэрхэ малшан Данзан Цыбиктаровай журналые харахада, үбэлэй үедэ малайнгаа тус бүриин шэгнүүр сүүдхэдээ 500 граммаар нэмээхэ уялга абанхай байна.

КПСС-эй ЦК-гэй декабрьда нээгдэхэ Пленумэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа энэ колхозой буруушад амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Һаяхан шэгнээд үзэхэдэ, Нима Доржиевай харадаг малай толгой бүриин шэгнүүр сүүдхэдээ 900 граммаар нэмэһэн байба. Дүршэлтэй бэрхэ малшад иимэ амжалта туйладаг ха юм.

М. Шиханов.

Кяхта.

Һүн юундэ багаар һаагданаб?

☆

Социалистическэ уялгын дүүргэлтые шалганабди

☆ ☆

Үнгэрһэн жэлнүүдтэ Иволгын аймагай олонхи колхозуудай ниитын адууһа мал үбһэ, шэмэтэ тэжээлээр дутамаг, бэрхэтэй байдалда үбэлжэдэг байһан юм. Имагтал энээнһээ боложо, үхэр малайнь тоо толгой ёһоор олошордоггүй, ашаг шэмэншье өөдтэй дээшэлдэггүй байгаа гээшэ.

Теэд энэ жэлдэ сагай уларил таарамжатай байжа, аймагай колхозуудта, совхоздо үбһэ ногооной ургаса урда урдынхиһаа һайн байжа, адууһа малай эдихэ тэжээл горьтойгоор бэлэдхэгдээ. Мүн үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхидэ орходоо силосшье хараа байса ехээр дарагдаа.

Тэрэшэлэн колхозууд болон совхозой отделенинүүдтэ малай һайн типовой байранууд олоор баригдажа ашаглагдаа. Тэдэнэй олонхидонь зооветинститудай инженер Нурминскиин зохёоһон автоуһалууриин түхеэрэлгэнүүд тодхогдожо, үнеэд саг үргэлжэ бүлеэн уһаар уһалагдаха аргатай болоо.

Тиигэжэ ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхээд, үнеэдэйнгээ харууһа, тэжээлые эрид һайжаруулжа шадаһанай ашаар һү ехээр һаадаг ажахынууд, түрүү һаалишад аймаг дотор бии. Жэшээнь, совхозой 3-дахи отделениихид (эрхилэгшэнь нүхэр Цырендоржиев), «Третья пятилетка» (түрүүлэгшэнь нүхэр Горбунов), мүн «Коммунизм» (түрүүлэгшэнь Д. Ц. Баирбиликтуев) колхозуудай зарим һаалишад үнеэн бүриһөө һү ехээр һаажа, абаһан социалистическэ уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэнэ. Дурсагдагша отделениин түрүү һаалишад А. Баран, В. Степаненко, Е. Семенова гэгшэд энэ жэлэй арбан һарын туршада тус тустаа үнеэн бүриһөө 2500—2650 литр һү һаагаа. Эдэнэр жэлэй эсэс болотор үнеэн бүриһөө 2750—3000 литр һү һааха байһанаа мэдүүлнэ. «Коммунизм» колхозой һаалишан Н. Пурбуева өөрынгөө даажа байһан 10 үнеэнэй тус бүриһөө жэлэй үнгэрһэн үе соо 2430-аад литр һү һаажа, гансашье артельдэ бэшэ, мүн аймаг соогоо эгээл эрхим амжалта туйлаа.

Эдэ түрүү һаалишадай туйлаһан амжалта харахада, аймагай колхозуудта, совхозой бүхы отделенинүүдтэ һү ехээр һааха арга боломжын гүйсэд бии байһание элитээр гэршэлнэ.

Теэд эндэхи олон ажахынууд үнеэдэйнгээ һү шэмые эрид дээшэлүүлжэ, тэрэние гүрэндэ элбэг ехээр худалдаха, тушааха түсэб, уялгаяа дүүргээгүй байха юм. Илангаяа эндэ малай үбэлжэлгын эхилһээр, үнгэрэгшэ октябрь, ноябрь һаранuудта үнеэдэй һү шэмэ ехээр доошолоо.

Энээнэй гол шалтагааниинь юун гээшэб?

1. БЭЛЭДХЭЛГҮЙ БАЙҺААР ДЭЭРЭЭ ОРТОШОО

Колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ, байрынь зохидоор түхеэрхэ, заһабарилха тухай аяар зун байхада хөөрэлдөөн болодог һэн. Гадна энээн тушаа аймгүйсэлкомой, мүн колхозуудай правлениин зүблөөнүүд дээрэшье хэлсэгдэжэ, тусхай шиидхэбэринүүд абтаһан байха. Теэд аймагай олонхи колхозуудай, совхозой зарим отделенинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай хубхай гоё гоёор хөөрэлдөөд, үнэндөө тэрэнээ бэелүүлхын түлөө оролдоогүй байшоо. Харин мүнөөшье малай үбэлжэлгын түлэг дундаа ябажа байхада, олонхи ажахынууд тэрээндэ хүсэд бэлдээгүй дээрээ ортошонхой. Жэшээнь, «Заветы Ильича» (түрүүлэгшэнь В. С. Неустроев, эхин парторганизациинь секретарь Б. П. Шишкин), Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Н. С. Черненко, эхин парторганизациинь секретарь К. Д. Битуев) артельнүүдтэ эбэртэ малай, илангаяа үнеэдэй байра хүсэд заһабарилагдаа, дулаалагдаагүй байха юм. Эдэ колхозуудай зарим фермэнүүд мүнөө үнеэдээ уяанда байлгажа, үбэлэйнь рационоор тэжээл эдюулхэ, бүлеэн уһаар уһалха ёһотой аад, харин түрүүшын хүйтэндэ тэдэндэ эдюулхэ тэбэришье үбһэ газаагаа зөөжэ абаагүй һууһаар. Тиимэһээ үнеэдынь хүйтэрһөөр, муртэй үбһэ эдсэгүй, эндэ тэндэ ябажа, һүүлэй үедэ ехээр тураа, муудаа, һү шэмээшье горьтойгоор татаа. Зарим үнеэдынь сагһаа урид шэргээ.

Эдэ колхозуудта үнеэдые һайнаар эдеэлүүлжэ, уһалжа, һү ехээр һааха арга боломжо гүйсэд бии. Гансал эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй энэ хүдэлмэридэ һаналаа хүсэд табяагүй дээрэһээ иимэ байдал тохёолдоо гээшэ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

АЙЛ БҮХЭНДЭ ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛ

Энэ журнал шамдажа захиит

1960 ондо гараха газетэ, журналнуудай захил абтажа захалһаар үнинэй. Ажалшад хэрэгтэй газетэ, журналаа захижа байна. Уран зохёолой журналнуудһаа гадна, тусхай олон журнал орон доторнай хэблэгдэн гарадаг. Тэдэнэй тоодо «Клуб» гэжэ журнал оролсоно. Энэмнай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэдтэ зорюулагданхай. Тэдэнэй ажал хүдэлмэри харуулһан, дүй дүршэлыень согсолһон материалнууд, статья, очерк, рассказууд, мүн клубай, библиотекын хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха зүбшэлнүүд толилоглохо юм.

Мүн культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэдтэ, үргэн ниитэ арад зондо зорюулагдаһан «Декоративное искусство СССР» гэжэ гоё һайхан журнал захил абтана. Клубууд, Культурын ордонууд, библиотекэнүүдые газаа, досоогуурнь хайшан гэжэ гоёон шэмэглэхэ, үйлсэ, организаци, предприяти, һургуули, завод шадархи талмайе, гэр байраа ямар юумэеэр түхеэрхэ, ямар гоёолто хэхэ тухай зүбшэл, заабаринууд энэ журналда толилогдоно. Тус журнал 1960 ондо магазин, столово, гостиница, һургуули, хүүгэдэй сад, яслиие гоёон шэмэглэхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулха байна. Өөһэдынгөө байра байдалые зохид, тааруу байлгахын тула ямар юумэ хэхэ, ямар хэрэгсэл абаха, ямар юумэеэ шэмэглэн гоёохо хэрэгтэйб гэһэн зүбшэл, заабари үгэнэ. Уран гоёор оёхо, модо һиилэхэ кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ культурна эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ туһатай статьянууд журналда саг үргэлжэ толилогдожо байха юм.

«Союзпечатиин» бүхы таһагууд, хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэд захил абаха зэргэтэй. Зүбшэл, даабари толилдог эдэ журналнуудые шамдажа захиит.

В. Афанасьев,
профсоюзай Бурядай областной Соведэй аҳалагша инструктор.

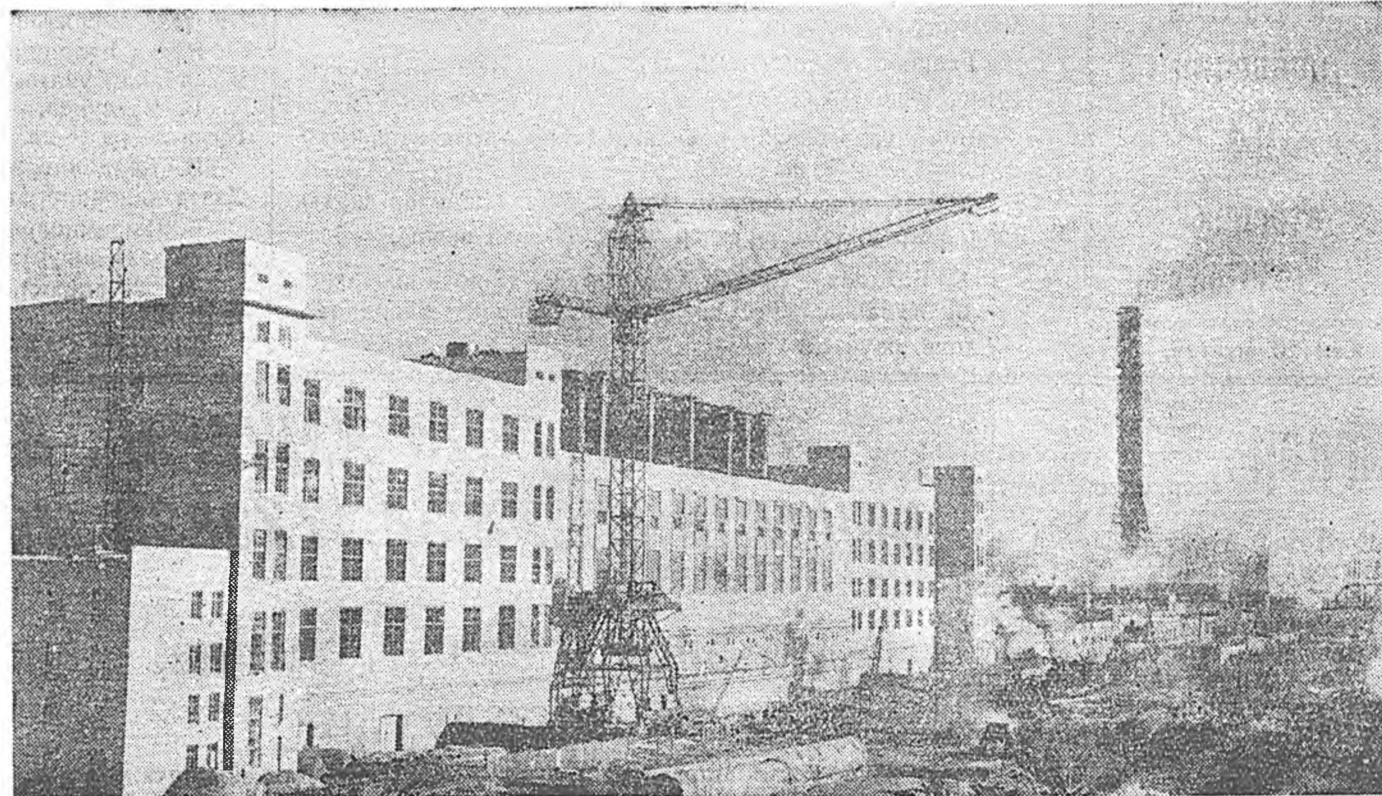

Хэмэл утаһа гаргадаг Барнаульска заводто капрон утаһа ээрэжэ гаргадаг ехэ цех баригдажа байнхай. Цехын ашаглалгада үгтэхэдэ тус завод ороной химическэ промышленностиин томо предприятинуудай нэгэн болохо юм. **Зураг дээрэ:** шэнэ цехын барилга.
ТАСС-эй фотохронико.

Богони халаанда ороод байхадаа...

Долоон часай ажалай үдэртэ орохо тухай парти, правительствын тогтоолой үндэнөөр республика доторнай ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд долоон часай үдэртэ ороходоо бүтээсэеэ доошолуулангүй, бүри ехээр продукци гаргадаг болохо зорилготойгоор бэлэдхэл хэнэ.

«Механлит» заводой хүдэлмэришэд байгша оной октябриин нэгэнһээ хойшо долоон часай ажалай үдэртэ ороһон байгаа. Иимэ шэнэ гуримда орохоһоо урид ехэхэн бэлэдхэл хэһэн байна. Тодорхойлон хэлэбэл, хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха, үйлэдбэриин технологи һайжаруулха асуудалнуудаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүд хараалагдаа һэн. Тэдэниие бэелүүлгэдэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд болон техникүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Комсомолшууд воскресникүүдые эмхидхэжэ, шэнэ түхеэрэлгэ тодхохо хэрэгтэ ехээр туһалһан байна.

Заводой моторно цехтэ угаалгын конвейернэ машина, рамын цехтэ «ТДТ-40» тракторай рамые заһабарилха оньһон лини тодхогдоо һэн.

Хоёрдохи һараяа үдэрэй долоон час хүдэлмэрилжэ байхадаа, бидэ хүдэлмэришэд ажабайдалдаа ехэ хубилалтын болоһые харанабди. Илангаяа залуу хүдэлмэришэд үдэшэндөө һураха, сүлөөтэй сагтаа ном уншаха, теориин асуудалаар мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ аргатай болоо. Ажалай үдэрэй богони болохотой хамта хүдэлмэришэдэй салин хүлһэн бага болоогүй, харин урдань бага салинтай хүнүүдэйхи бури ехэ болоһон байна. Салин хүлһэнэй шэнэ тариф тогтоогдоо бэлэй.

Хүдэлмэриин сагай нэгэ часаар хороогдоод байхада, хүн бүхэн нэгэхэншье минута миил үнгэргэхэгүйе оролдоно. Сентябриин 30-най үдэр болоһон митинг дээрэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнабди. Богонидхогдоһон халаан соо хүдэлмэрилжэ, октябрь һарынгаа даабарине амжалтатайгаар дүүргэжэ, мүн ноябрь һарадашье муу бэшээр ажаллажа, трактор, машинануудые заһабарилха даабаряа саг болзор соонь дүүргэхэбди.

Долоон часай халаан соо хүдэлмэрилхэдөө ажалай бүтээсын доошолоогүй байһаниие үшөө нэгэ жэшээ дээрэ харуулжа болоно. Сентябрь һарада 8 часай халаан соо хүдэлдэг байхадаа 44 трактор, 26 автомашина, 16 двигатель заһабарилһан һаа, октябрь һара соо 7 часай халаанда хүдэлмэрилхэдөө 45 трактор, 27 автомашина, 19 двигатель заһабарилаабди. Гансахан энэ баримта заводоймнай хүдэлмэришэдэй техникээ һайнаар ашагладаг, хүдэлмэриингөө сагые зүбөөр хэрэглэдэг болоһониие элеэр харуулна.

В. Кулаков,
тус заводой технолог.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан

МАНАЙ ХҮСЭЛ ЗОРИГ

Түрэл партиингаа XXI съездын шиидхэбэреэр урмашан зоригжоһон манай колхозой гэшүүд ниитынгээ ажахы улам хүгжөөхэ, олзо доходоо арьбадхахын түлөө эрид шангаар тэмсэнэ.

Энэ жэлдэ ороохо тарянай һайн ургаса хуряагдаа. Дунда зэргээр гектар бүриһөө 12 центнер, зарим газарһаа бүришье ехээр хуряагдаа юм. Мүн тиихэдэ гүрэндэ ехэ таряан тушаагдаһан байна. Зелёнко, корнеплод һайнаар ургаа. Жэшээлхэдэ, гектар бүриһөө 25—30 центнер үбһэ, зелёнко хуряагдажа, ниитын малда элбэг ехэ тэжээл бэлдэгдэбэ. Тарян ажал дээрэ хүдэлһэн механизаторнууд һайн амжалта туйлаа гэбэл: тракторист Георгий Лошкарев «ДТ-54» тракторaар 1539 гектар хахалһан байна. Колхозой түрүү механизатор Бадма Санжиев «ДТ-54» тракторaар 1132 гектар зөөлэн хахалалга хэхэһээ гадна, «С-6» комбайнаар 460 гектар таряа хуряажа, хамтадаа 6 мянга гаран центнер таряа сохёо.

Муу бэшээр малшадшье ажаллаа. Хэрбээ 1953 ондо нэгэ үнеэнһээ оройдоо 400 литр һүн һаагдадаг байһан һаа, харин үнгэрэгшэ жэлдэ 1527 литр, энэ жэлэй 10 һара 15 хоног соо 1405 литр һүн һаагдаа. Тиихэдэ колхозоймнай түрүү һаалишад Цыпилма Дамбаева, Намжилма Бадмаева, Цырендулма Бадмаева, Мария Цыденова гэгшэд мүнөө үнеэн бүриһөө 1700—1800 литр һү һаагаад байна. Тиигэжэ колхознай мүнөө жэл үнеэн бүриһөө һү һаалгые 1700 литртэ хүргэхэ зорилготой. Иигэжэ һү һаалгые 4—5 дахин ехэ болгоһон байнабди. Нүхэр С. Чимитовэй даадаг гүүртын залуу һаалишад 10 һара 15 хоногой туршада тус бүридөө нэгэ үнеэнһээ 1560 литр һү һаажа, социалистическэ мүрысөөндэ колхоз соогоо түрүүлжэ ябана. Энэ гүүртынхид коммунистическэ ажалай гүүртын нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэнэ. Коммунист Доржи Будаевай отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 106 хурьга абажа, түрүүшынхеэ хүйтэн байрада, кошарнобазова аргаар түлжүүлбэ. Отарын ахалагша хонишон коммунист Норжима Дондокова 100 эхэ хонин бүриһөө 111 хурьга абажа, хонин бүриһөө 3 килограмм 400 грамм нооһо хайшалжа, хонишодой мүрысөөндэ илажа гараа юм.

Колхознай энэ жэлдэ мяха абаха талаар муу бэшэ амжалтануудые туйлаа. Илангаяа залуу малые олоор, һайнаар шахажа, гүрэндэ тушааба. Жэшээлхэдэ, шадамар бэрхэ малшан коммунист Дарма Базаржапов 138 толгой залуу малые даажа абаад, үбэлэй үдэр бүхэндэ 500 граммаар шэгнүүрыень нэмээхээр уялга абанхай. Тиигэжэ коммунистнуудай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар, манай колхоз абаһан уялгаяа партиин ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумэй урда тээ дүүргэжэ шадаа. Мүнөө гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 129 процент дүүргэжэ, хамтадаа 1196 центнер мяхан тушаагданхай. Үшөө тиихэдэ жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 50 толгой гахай шахажа тушаагдаха. Иигэжэ бидэнэр партиин обкомой болон Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг абажа, мүнгэн шанда хүртэһэн байнабди.

Мүн колхознай гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. Манай колхоз мүнөө һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 17-до 100 процент дүүргээд, саашадаа түсэбһөө гадуур 30 мянган литр һү тушаахаар хараална. Үндэгэ тушааха түсэб 2 дахин шахуу үлүүлэн дүүргэгдэө.

Ноябриин 1-нэй мэдээгээр эбэртэ бодо мал, гахай болон хониднай үнгэрһэн жэлэйхиһээ нилээд олошорһон байна. Малшаднай һайнаар ажаллажа, 100 эхэ мал бүриһөө 94 хурьга, 100 тугал, 9 поршоонхо абаа. Колхознай бүхы ажахынгаа һалбари бүхэнөөр жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ байна.

Ажахын эдэ бүхы амжалтанууд ямар арга, хүсөөр туйлагдааб гэбэл: нэн түрүүн партийна организаци, коммунистнууд, колхозой правлени ажалшадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайнаар ябуулаа гэжэ тэмдэглэмээр. Партийна организаци хамтынгаа суглаан, бюрогойнгоо заседани дээрэ саг соонь ажахынгаа гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, дутагдалнууд болон бэрхэшээлнүүдые дары усадхахаар хэмжээнүүдые абадаг һэн.

Мүн колхозой коммунистнууд тэжээл бэлдэлгэ, таряа хуряалга, малай үбэлжэлгэ гэхэ мэтын харюусалгатай сагта ажахынгаа гол һалбаринууд дээгүүр хубаарилан табигдажа, түрүү үүргээ һайнаар дүүргэжэ, колхознигуудтаа жэшээ харуулан ажалладаг юм. Мүнөө малай үбэлжэлгын үедэ 23 коммунистын 14-ниинь мал ажал дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Агитаторнууд малай гүүртэ, отаранууд дээгүүр хубаарилан табигдажа, малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэриие муу бэшээр ябуулжа байдаг. Агитаторнууд Доржо Будаев, Жамсо Дымбрылов, Должин Дымбрылова, Дарма Базаржапов гэгшэд хүндэтэ уялгаяа һайнаар дүүргэнэ.

Малшадай дунда эмхидхэгдэһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон гаргажа, һара бүриин 5-да болодог «Малшадай үдэр» үнгэргэхэдөө арад зондоо дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгэдэг байнабди. Түрүү һуури эзэлһэн малшадтаа дамжуулгын улаан тугхан барюулжа, хүндэлэлэй самбар, ханын газетэдэ тэмдэглэдэг заншалтай болонхойбди. Ноябриин 1-нэй мэдээгээр һаалишан Цыпилма Дамбаева үнеэн бүриһөө арбан һарын туршада 1800 литр һү һаажа, түрүү һуури эзэлээд. дамжуулгын улаан тугхан абаа. Хонишодой дунда эмхидхэһэн социалистическэ мүрысөөндэ коммунист Норжима Дондокова зуун эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абажа, колхоз соогоо түрүү һуури эзэлээд, мүн лэ дамжуулгын улаан тугхан абаһан байна.

Партийна организаци, колхозой правлени малшадайнгаа ажабайдалай, соёл культурын талаар эрилтые сүм хангахын түлөө нилээд оролдолго гаргана. Мал ажал дээрэ ажалладаг колхознигуудта 18 байрын гэр, 2 бани, 1 типовой культбаза шэнээр баригдаа. Шэлын гүүртын культбазада малшадай дунда элдэб янзын һонирхолтой ниитэ-политическэ хүдэлмэри үнгэргэгдэжэ байдаг. Иигэжэ колхозой партийна эхин организаци, тэрэнэй бюро партиин ЦК-гэй Пленумэй нээгдэхэ үдэрые ажалай шэнэ шэнэ амжалтаар угтахые эрмэлзэһэн колхознигуудайнгаа хүсэл зорилгые ударидан, социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

С. Бахлаев,
«Путь социализма» колхозой эхин парторганизациин секретарь.

Ярууна.

Хэблэл захилга һайнаар эмхидхэгдэнэ

Аймаг дотор ерэхэ жэлдэ абаха хэблэл захилга эмхитэй һайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Ажалшадай дунда газетэ, журнал захилгада хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Аймагай бүхы организаци, предприяти, эмхи зургаануудта тиимэ хүнүүд томилогдонхой. Һүүлэй мэдээгээр аймаг соохи айл бүхэнэй олонхинь газетэ, журнал захяад байна.

Мүн почтальонууд ехэ хүдэлмэри хээ. Жэшээлхэдэ, «Байкал» колхозой почтальон Ирина Лобанова богонихон сагай туршада 105 хэһэг газетэ тараагаа. «Заветы Ильича», Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай почтальонууд нүхэд Кострикова, Карнышева гэгшэд олоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар хэдэн арбаад газетэ, журналнуудта захил абаба.

Ленинэй нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича» колхоздохи ниитын түлөөлэгшэд Дмитрий Жилин, Николай Ермаков гэгшэд тус тустаа 189—214 хэһэг газетэ тараагаад, хүдэлмэреэ үшөө үргэлжэлүүлжэ байһаар.

Политическэ удхашанартай шухала хэрэгтэ—хэблэл тараалгада колхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнар ехэ анхарал хандуулна. Хэблэлэй үүргэ, удхашанар тухай радиогоор дамжуулга һаяхан эмхидхэгдэжэ, аймагай библиотекые даагша П. И. Козулина, политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша нүхэр Обросова, аймОНО-гэй инспектор В. С. Булытов болон бусад үгэ хэлэбэ.

Е. Ненашев.

Байкало-Кудара.

Байгалай леспромхозой хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Энэ тэмсэлдэ оролсоһон автомастерскойн слесарь нүхэр Прач моторы шэрэдэг автомашинануудые һайнаар заһабарилна. **Зураг дээрэ:** слесарь Прач ажаллажа байна.
Л. Хайдуровай фото.

Һүн юундэ багаар һаагданаб?

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

2. ЭЗЭГҮЙ ҮНЕЭД, ХАРЮУСАЛГАГҮЙ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Үнеэдые зүбөөр харууһалжа, һайнаар эдеэлүүлжэ, һү ехээр һаахын тула тэдэниие тусгаар һаалишадта даалгаха хэрэгтэй бшуу. Теэд аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо аяар 30—40 үнеэд мүнөө хүрэтэр һаалишадта даалгагдаагүй, харин тэдэниие тушаалдаһан хүн ээлжээгээр һаагаад байдаг. Эзэгүй ябаһан үнеэдтэ хэн һанаагаа зобожо, тэдэниие зүбөөр эдеэлүүлхэ, үһалхын түлөө оролдохоб даа. Мэдээжэ ха юм. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд: «фермээ һаалишадаар хүсэд бүридхэхэ гэхэдэ, һаалишан болохо хүн олдоногүй, яахашье аргамнай үгы» гээд альгаа дэлгэхэһээ бэшэ юушье хэнэгүй. Хэрбээ фермын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхээд, һаалишадай ажалда бодото анхарал хандуулаад байгаа һаань, эндэ хүдэлхэ дуратай залуушуул яһала олон олдохо байха.

Баһал иимэшүү байдал «Заветы Ильича» колхоздо үзэгдэнэ. Эдэ артельнүүдтэ һаагдаһан һү зүбөөр бүридхэжэ абаха тушаа юуншье хэгдэнэгүй.

Аймагай хүдөө ажахын инспекциин (начальнигынь С. П. Денисенко) хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд кабинет соогоо һуужа, колхозуудта, совхоздо адууһа малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тухай гоё гоё түсэб зохёогоод, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдодоггүй. Инспекциин главна зоотехник нүхэр Славина, мүн бусадшье мэргэжэлтэднь колхозуудай гүүртэ, фермэнүүдээр тон үсөөн ябана, ябахадаашье тэндэхи малшад, һаалишадай ажал хүдэлмэритэй танилсахагүйһөө гадна, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй зохидоор хөөрэлдэжэ, дутуу дунданuудынь элирүүлэн, тэрэнээ усадхахадань туһалдаггүй. Гансал элдэб тоо мэдээ суглуулгаар ажалаа хизаарлана. Тиихэдэ совхозой главна зоотехник нүхэр Сурмач энэ тушаалда үнинэй ажаллажа байбашье, «гэр бүлэмни Улан-Удэ хотодо» гэжэ шалтаад, хүдэлмэриингөө ехэнхи сагые город Иволга хоёрой хоорондо ябаһаар үнгэргэнэ. Тэрэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Калмынина ажалдаа тон хайша хэрэгээр хандана. Энэ колхоздо мүнөө хүрэтэр үнеэдэй тэжээлэй рацион табигдаагүй дээрэһээнь, һаалишад өөһэдөө таамаг тухайлаад лэ малдаа үбһэ тэжээлынь үгэдэг юм. Гадна ямар үнеэн хэзээ шэргэхэб гэжэ эндэ мэдэхэ хүн хомор. Сэхынь хэлэхэдэ колхозой зоотехник нүхэр Калмынина һаалишадта энэ гэхэ туһаламжа үзүүлнэгүй. Тиимэһээ тус колхоздо сентябрь һарада үнеэн бүриһөө 101 литр һүн һаагдаһан һаа, октябрь соо оройдоол 49 литр һаагдаа, харин ноябриин түрүүшын 10 хоног соо тэрэнь бүри доошолжо, миил 21—литртэ хүрэһэн байха юм. Иимэ «туйлалта» гансашье энэ колхоздо бэшэ, мүн Кировэй нэрэмжэтэ, «Улаан Оронго» артельнүүдтэ үзэгдэнэ.

3. ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТООГДОНОГҮЙ

Аймагай түрүү һаалишад А. Баран, В. Степаненко, Е. Семенова (совхоз), Н. Пурбуева («Коммунизм»), Ц. Жамбалова («Улаан Оронго» колхоз) имагтал үнеэдээ нэгэ тогтомол хаһа сагтань тусхай рационой ёһоор эдеэлүүлжэ, бүлеэн уһаар уһалжа, зоотехническэ заабариие сахижа һаахадаа һайн амжалта туйлана бшуу.

Теэд эдэ һаалишадтай бүхы талаараа тон адли эрхэ байдалда байгаад, аймагай колхозууд, совхозой олонхи һаалишад һү һааха түсэб, уялгаяа яахадаа дүүргэнэгүйб, түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэл юундэ олоной дунда хэрэглэгдэнэгүй гээшэб?

Эндэ баһал ажахын хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриие тон хангалтагүй муугаар ябуулжа, ажалаа һайжаруулхын түлөө һаналаа табидаггүйнь элирнэ. Илангаяа һаалишадта һү һааляа дээшэлүүлһэнэйнь түлөө таарамжатай түлөөһэ тогтоохо, урмашуулха тушаа хэмжээн абтанагүй. Жэшээнь, «Заветы Ильича», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта һаалишадта ажалай ямаршье нэмэлтэ түлбэри үгтэдэггүй. Гадна һүүлэй үедэ Ленинэй нэрэмжэтэ артельдэ һаалишадай гол түлөөһые ямаршье баримтагүйгөөр, урданайхиһаань һураггүй бага болгожорхёо. Тиихэдэ энэ колхоздо һаалишадые урмашуулха, дамжуулгын улаан туг барюулха гэхэ мэтэ хэмжээ-ябуулганууд оройдоошье мартагдашанхай. Эндэхид жэлэй эхиндэ һү ехээр һаахаар социалистическэ уялга абаһан байна. Теэд колхозой партийна организаци тэрэнээ дүүргэхын түлөө һаалишадай дунда ёһотой мүрысөө эмхидхээгүй.

В. Гумпылов,
Д. Шагдуров, «Красная Иволга» газетын хүдэлмэрилэгшэд.

Научно-техническэ, соёл культурын харилсаан тушаа советско-американска хэлсээн

1960—1961 онуудта СССР США хоёрой хоорондо научно-техническэ болон соёл культурын харилсаа холбоо хүгжөөхэ тушаа хэлсээн ноябриин 6-һаа ноябриин 21 болотор Москва городто болоо. ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Америкын Холбоото Штадуудай президент Д. Эйзенхауэр хоёрой абаһан хамтын коммюникегэй ёһоор энэ хэлсээн хэгдээ. 1960—1961 онуудта СССР США хоёрой хоорондо наука, техникэ, гэгээрэл болон соёл культурын талаар харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ хэлсээндэ ноябриин 21-дэ гар табигдаа. Гадаадын оронуудтай соёл культурын холбоо байгуулха гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Г. А. Жуков, США-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Л. Е. Томпсон тус хэлсээндэ гар габяа.

СССР США хоёрой хоорондохи холбоо барисаанай саашадаа хүгжэлтэнь хоёр ороной хоорондохи наука, техникэ, элүүрые хамгаалгада, культура, ниитын ажалябуулга, искусство болон спортын талаар үрэ ехэтэй холбоо байгуулгада туһалха байна гэжэ найдажа байһанаа Г. А. Жуков Л. Е. Томпсон хоёр үгэ хэлэхэдээ элирхэйлэн мэдүүлээ. 1958 оной январиин 27-до баталагдаһан хэлсээнэй дүүргэлтэ хоёр орондо али алиндашье туһатай байгаа, үгээе ойлголсохо хэрэгтэ һайн дабшалта боложо үгөө гэжэ хоёр тала һаналаа ханангяар тэмдэглээ.

Хэлсээн хадаа наука, промышленность, харгы зам, барилга; худалдаа наймаан, хүдөө ажахы, гэгээрэл; элүүрые хамгаалга, искусство, киногой талаар харилсаа холбоо байгуулха, радио-телевизионно программа, хэблэл болон выставкэнүүдэй талаар харилсажа байха хоёр жэлэй тодорхой түсэб болоно. Культурын, залуушуулай, олониитын организацинуудай делегацинуудые, спортсменүүдые эльгээлсэжэ байха гэжэ шиидээ. Туризмые хүгжөөлгэдэ, агаарай сэхэ зам байгуулха хэрэгтэ туһалха гэжэ хоёр тала үгээе ойлголсоо.

Хэлсээндэ гар табигдаһанай һүүлээр пресс-конференци болоо. Тэндэ Г. А. Жуков, мүн зүүн, баруун оронуудай хоорондохи харилсаанай талаар США-гэй гүрэнэй департаментын управлениин начальник Ф. Меррил гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Советскэ болон гадаадын оронуудай журналистнуудай асуудалнуудта харюусахадаа, Г. А. Жуков, Ф. Меррил гэгшэд иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Атомай хүсые амгалан ажабайдалда хэрэглэхэ, радио-телевизионно программануудаа абалсажа байха ябадал хараалһан хэлсээнэй бүлэгүүд тэрэнэй эгээн шухала хубинь болоно. Советско-американска хэлсээнүүд үгээе ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хэлсээнэй үедэ ямаршье арсалдаан гараагүй гэжэ Г. А. Жуков тэмдэглэбэ.

Советскэ Союз ГДР хоёрой хоорондохи худалдаа наймаан үргэдэнэ

1960 ондо эд бараа андалдан абалсаха тухай протоколдо, мүн 1961—1965 онуудта эд бараа андалдан абалсаха тухай хэлсээндэ ССР Союзай, Германиин Демократическа Республикын худалдаа наймаанай делегацинууд ноябриин 21-дэ Москвада гар табиба.

1960 ондо 7.5 миллиард түхэригэй, 1961—1965 онуудта 42,5 миллиард түхэригэй эд бараан андалдан абтаха гэжэ хэлсээнэй ёһоор хараалагдаа.

Советскэ Союз эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүдые, түүхэй эд, машина тээлгын элдэб зүйлнүүдые, ардай ажахыда хэрэгтэй бусад бараа ГДР-тэ худалдаха юм.

Германиин Демократическа Республика вагон-холодильнигууд, пассажирска вагонуудые, пассажирска болон загаһа барилгын суднануудые, цементын заводууд, станогуудые, эдеэ хоолой, химическэ болон хүнгэн промышленностиин түхеэрэлгэнүүдые, ардай хэрэглэлгын эдлэлнүүдые Советскэ Союзда элбэгээр худалдаха юм.

(ТАСС).

ҮХЭД ҺААЛИШАД! *Үнеэдээ рационой ёһоор деэлүүлжэ, абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэе*

а оной үнгэрһэн 10 һарын туршада үнеэн бүриһөө 2 нган литрһээ дээшэ һү һааһан һуралсалай-туршалгын ажахын болон совхозуудай түрүү һаалишад

шадай нэрэ, обог	Һуралсалай туршалгын ажахы, совхозууд	Үнеэн бүриһөө һааргдаһан һүн
ва З. Г.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	4359
Е. Г.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	4152
а Т.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	4061
а В. И.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	3918
ова А. Д.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	3827
нова Е. Г.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	3711
ская В.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	3457
В.	Иволгын совхоз	2572
Д.	Кяхтын совхоз	2484
а Н.	Кяхтын совхоз	2410
а Е. П.	Иволгын совхоз	2366
ва Д. Н.	Иволгын совхоз	2331
ова Н.	Иволгын совхоз	2262
ская А. М.	Зооветинститудай һуралсалай ажахы	2260
жиева И.	Кяхтын совхоз	2152
ова Д.	Кяхтын совхоз	2089
а Д.	«Эрдэм» совхоз	2030
а Г.	Кяхтын совхоз	2012
ва Ц.	«Эрдэм» совхоз	2000

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө 1537 килограммһаа дээшэ һү һааһан түрүү колхозууд

	Аймаг	Түрүүлэгшын нэрэ, обог	Үнеэн бүриһөө һааргдаһан һүн	Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ абтаһан һүн (центн.)
нэр.	Прибайкалиин	И. И. Димов	1860	99
нэр.	Байкало-Кударын	Д. Т. Сычев	1667	167
нэр.	Прибайкалиин	П. К. Атафонов	1651	84
нэр.	Кабанскын	Г. Н. Воронин	1615	95
лай нэр.	Тарбагатайн	И. М. Болонев	1606	72
эй нэр.	Сэлэнгын	Ц. Л. Балданов	1591	38
йкалец»	Прибайкалиин	Н. Д. Вшивков	1541	95
»	Бичурын	А. П. Лобанов	1537	28

э жэлэй үнгэрһэн 10 һара соо үнеэн бүриһөө 2100 һээ дээшэ һү һааһан үүлтэртэ фермын эрхим һаалишад

рэ, обог	Колхоз	Аймаг	Үнеэн бүриһөө һааргдаһан һүн
ова А.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2388
ова П.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2276
а Б.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2230
а В.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2203
ва Б.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2202
а Б.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2164
ева Н.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2126

үе соо үнеэн бүриһөө 1650 литрһээ дээшэ һү һааһан һаалиин фермын түрүү һаалишад

Нэрэ, обог	Колхоз	Аймаг	Үнеэн бүриһөө һааргдаһан һүн
а Н.	«Коммунизм»	Иволгын	2372
ва В. И.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	2218
ова Н.	Ждановай нэр.	Кударын	2168
М.	Ждановай нэр.	Кударын	2166
а Д.	Ждановай нэр.	Кударын	2165
ва А.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2130
а Е.	Сталинай нэр.	Кабанскын	2123
ова А.	XX партсъездын нэр.	Кабанскын	2099
ова Ц.	«Улаан Оронго»	Иволгын	2092
а А. В.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	2090
пова Ж.	Карл Марксын нэр.	Хэжэнгын	2050
а А.	XX партсъездын нэр.	Кабанскын	2043
А. Р.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	2028
А.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	1993
	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1968
ва З. И.	Куйбышевай нэр.	Кударын	1961
ва М. Г.	Куйбышевай нэр.	Кударын	1944
С. С.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1937
В. И.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1932
а В. И.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1931
А. Н.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1910
П. П.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1909
а Е. Е.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1907
ская А. Н.	«Прибайкалец»	Прибайкалиин	1898
а А. А.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1881
а А.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	1878
а В. Ф.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1875
Е. И.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1866
В. К.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1866
шеева Д.	«Эрдэм»	Хэжэнгын	1864
а О. В.	«Искра»	Тарбагатайн	1853
Н. К.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1849
Орлова Л. А.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1846
Черниговская В.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	1843
Ермакова В. Ф.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1842
Базаржапов В.	Карл Марксын нэр.	Хэжэнгын	1838
Тараканова В. А.	«Путь к коммунизму»	Прибайкалиин	1838
Емельянова А. С.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1838
Корытова А. Ф.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1820
Черноскулова А. В.	Ленинэй нэр.	Хориин	1816
Клеменищева В. П.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1814
Неверова А. И.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1814
Налетова О.	«Заветы Ильича»	Прибайкалиин	1808
Шурыгина А. И.	«Рассвет»	Тарбагатайн	1798
Перевозникова А. А.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1797
Богданова А. Е.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1796
Корытова А. Г.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1793
Вторушина М. С.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1792
Орлова А. Г.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1784
Бадмаева Б.	«Коммунизм»	Иволгын	1781
Нечкина Н. Е.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1777
Жилина А. А.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1777
Яковлева Р. Д.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1776
Колоколова В. И.	«Заветы Ильича»	Прибайкалиин	1775
Емельянова А. И.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1772
Цыремпилова М.	«Коммунизм»	Иволгын	1757
Ларионова П. А.	«Прибайкалец»	Прибайкалиин	1748
Молокова И. Ф.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1746
Аверина А. Я.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1744
Суханова А. М.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1742
Викторова В. И.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1738
Цыбикова Н.	Карл Марксын нэр.	Хориин	1738
Назимова Л. Д.	Куйбышевай нэр.	Кударын	1737
Горновенко В. Т.	«Заветы Ильича»	Байкало-Кударын	1735
Раева П. К.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1732
Залуцкая А.	XX партсъездын нэр.	Кабанскын	1732
Алемасова Е. М.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1729
Месяцева Е. Т.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1727
Петрова А. И.	Сталинай нэр.	Прибайкалиин	1727
Сафина Г.	Карл Марксын нэр.	Хэжэнгын	1722
Житихина З.	«Заветы Ильича»	Иволгын	1720
Бальжинимаева Б.	«Эрдэм»	Хэжэнгын	1718
Сукнева А. В.	«Дружба»	Кударын	1718
Черниговская И. И.	«Заветы Ильича»	Байкало-Кударын	1714
Корытова Л. И.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1707
Чумакова Н.	Ленинэй нэр.	Прибайкалиин	1705
Патрахина Е. Д.	«Путь к коммунизму»	Прибайкалиин	1704
Орлова П. Я.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1703
Содномова Ц. Д.	Кировэй нэр.	Иволгын	1702
Сысоева Е. Е.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1700
Бурдуковская И. И.	«Прибайкалец»	Прибайкалиин	1694
Банзарова О.	Ждановай нэр.	Кударын	1689
Перхова В. П.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1689
Неизвестных Е. П.	Сталинай нэр.	Прибайкалиин	1688
Антипова Е. Г.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	1686
Дамбаева Ю.	«Эрдэм»	Хэжэнгын	1685
Баева П. С.	«Прибайкалец»	Прибайкалиин	1688
Викторова Е. П.	Сталинай нэр.	Прибайкалиин	1683
Курикалова Е. П.	Куйбышевай нэр.	Кударын	1681
Насникова А. К.	«Заветы Ильича»	Прибайкалиин	1654
Насникова А. Г.	«Заветы Ильича»	Прибайкалиин	1881
Соболева Н. Н.	«Дружба»	Кударын	1655
Оскорбина Л. И.	Ленинэй нэр.	Байкало-Кударын	686
Русина Т. К.	«Восход»	Тарбагатайн	1658
Ландина М. Е.	Куйбышевай нэр.	Кударын	1655
Радионова К. И.	Сталинай нэр.	Прибайкалиин	1654
Данилова Н.	«Прибайкалец»	Прибайкалиин	1654

Республикын колхоз, совхозуудта һү ехээр һаахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн

Аймаг	Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ абтаһан һүн (центнерээр)	Үнеэн бүриһөө һааргдаһан һүн (килограммаар): 1959 оной 10 һара соо	1958 оной 10 һарада
Байкало-Кударын	90	1309	1323
Прибайкалиин	82	1592	1520
Кабанскын	79	1404	1494
Түнхэнэй	73	1072	1083
Баргажанай	55	1081	972
Кударын	43	1209	1370
Иволгын	40	1186	1353
Закаменай	39	835	848
Тарбагатайн	37	1126	1273
Баунтын	36	1057	1116
Ахын	36	318	214
Заиграйн	31	1049	1077
Ториин	30	847	950
Курумканай	29	1041	959
Кяхтын	26	1185	1389
Хэжэнгын	25	993	934
Бичурын	24	1073	1243
Сэлэнгын	22	1232	1319
Яруунын	21	1014	1041
Мухаршэбэрэй	21	940	1085
Хориин	14	1061	914
Зэдын	14	989	1132
Хойто-Байгалай	9	1215	1184
СОВХОЗУУД:			
Кабанскын	88	1539	1612
Иволгын	61	1500	1476
Яруунын	41	1221	1442
«Эрдэм»	39	1390	1471
Бичурын	36	1637	1777
Кяхтын	26	1610	1979
Сэлэнгын	25	348	1187
Хориин	22	1068	1091
Борьёогой	9	1878	1871

Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой гол буусада шэнэ барилганууд хэгдэнэ. Зураг дээрэ: колхозой бариһан шэнэ больница. А. Бадаевай фото.

Соёлой добтолгын асуудал Соведэй сесси дээрэ

Белоозерско сельскэ Соведэй сесси гурбан жэлэй соёлой добтолгоор хараалагдаһан хэмжээ-ябуулганууд тухай зүбшэн хэлсээ. Тус асуудалаар Соведэй түрүүлэгшэ Д. П. Хубанов элидхэл хэбэ.

Үнгэрөөшэ жэл хахад соо түйлагдаһан амжалтануудые тобшоор тэмдэглэһэнэй удаа дутуу дундануудые элирүүлэн шүүмжэлээ.

Соёлой добтолго Боргойн совхоздо һулаар ябуулагдана. Түсэбэй ёһоор совхозой фермэнүүд дээгүүр, түб буусадань электростанци, һургуули, үхибүүдэй ясли, хамтын байранууд, пекарни, байрын гэрнүүд баригдаха байгаа. Теэд электростанцинь фермэ, отара, бригадануудай гэр байрануудые (тэрэ тоодо түб буусада дүтэхэн оршодог Каменный Ключ тосхониие) мүнөө хүрэтэр гэрэлтүүлээдүй байһаар. Совхозой фермэнүүд дээгүүрхи һургуули, магазин; клубуудай өөрын гэргүй дээрэһээнь, тус эмхи зургаануудта хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай байрлаха гэрнүүд үгтэнхэй. Боргойн совхоздо соёлой добтолгын һулаар ябуулагдаһан ушар энэ шухала хэмжээ-ябуулгада хайша хэрэгээр, албан хойрогоор хандаһан дээрэгээ тохёолдоо гэжэ элидхэлшэ тайлбарилба.

Белоозерск тосхондо Культурын байшангай тогтоһонһоо хойшо нэгэ жэл үнгэрөө. Энэ хугасаа соо тэндэ гурбан директор һэлгэгдээд, хүдэлмэринь һайжарха замдаа ороодүй. Фермэ дээгүүрхи библиотекэ, клубууд хангалтагүйгөөр хүдэлнэ, тэндэ эдэбхитэй хүнүүд эльгээгдэнэгүй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Тус асуудал зүбшэн хэлсэһэнэй эсэстэ фермэнүүдые эрхилэгшэд Д. Лубсанов, С. Мальците, мүн сельскэ Соведэй культурно-ажаһуудалай комиссиин түрүүлэгшэ Д. Миткинов гэгшэд эдэ бүгэдые мэдэжэ байгаад, зохихо хэмжээ абаагүй байһаниинь элирээ.

Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриин удха, шанарыень һайжаруулха зорилго Боргойн совхозой фермэнүүдэй, түб буусын библиотекэ, клубуудта һайнаар бэелүүлэгдээгүй байшоо. Ажалшадай дунда соёл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана, тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохын тула мүртэй юумэ хэгдээгүй байһаар гэжэ хэдэн депутадууд онсолон тэмдэглэбэ.

Депутадууд А. Синицына, Д. Лубсанов гэгшэд соёлой добтолгын ахираар ябуулагдажа байһаниие тэмдэглэхэ, өөһэдтөө хабаатай дутагдалнуудые мэдэрхэ зуураа; совхозой дирекци болон партийна организаци ажалшадай культурна эрилтэдэ һанаа амараар хандадаг гэжэ шүүмжэлээ.

— Манай Соведэй сессинүүд дээгүүр һургуули, үхибүүдэй ясли, клуб бариха тушаа жэл бүри хэлсэгдэдэг, тогтоолнууд абтадаг. Гэбэшье тэдэ тогтоолнуудаа бэелүүлхын тула сельскэ Совет эрид шангаар тэмсэнэгүй,—гэжэ депутат Ц. Чойдонов хэлэбэ.

Белоозерско сельскэ Соведэй табадахи сесси гурбан жэлэй соёлой добтолгые саашадаа улам шангаар, улам эмхитэйгээр ябуулха гэһэн тодорхой тогтоол гаргаа.

Б. Чагдуров.

Хэзээ киноаппаратура эльгээгдэхэб

Бидэнэр Хэжэнгын аймагай «Победа» колхозой нэгэдэхи комплексно бригадада хүдэлмэрилнэбди.

Манай бригадын түб буусын дэргэдэ клуб бии нэрэтэй аад, түлеэ залһагүй, задагай зайдан байһаар. Тиимэһээ эндэхи ажалшад хүдэлмэриин үдэрэй үнгэрһэн хойно клубтаа амарха, сэнгэхэ, шэнэ газетэ, журналнуудые уншаха, үбэлэй ута үдэшые хүхюутэйгээр үнгэргэхэ аргагүй байнабди.

Захагүй замбуулиниие манай эрдэм, техникын ээлжэ эхилһэн мүнөө үеын һонинуудые ходо мэдэжэ байха аргагүйбди, лекци, элидхэл огто үнгэргэгдэнэгүй.

Үбһэ хуряалгын эхилхэ үедэ кино хараа һэмди. Тэрээнһээ хойшо манай бригадада кино ерээгүй. Нёдондо намар аймагай культурын таһагые даагша А. Аюржанаев манайда ерэхэдээ: «Шэнэ жэл болотор клубтатнай киноустановко табихабди, заабол табихабди» гэжэ байжа хөөрэһэн аад, мүнөө болотор хэлэһэндээ хүрөөгүй һууһаар. Киноустановко табиһаһаа байтагай, кинокартина харуулхаяа болиһониинь гайхалтай. Манда киноустановко эльгээгыт гэжэ аймагай культурын таһагта хандахадамнай, «клубаа заһабарилагты, гуримтай болгогты, һүүлээрнь кино эригты» гэжэ харюусаа һэн. Тиихэдэнь бидэнэр, бригадын гэшүүд, ажалайнгаа һүүлээр өөһэдөө клубаа дулаалаа, сценыень шэнэлээ, пеэшэниинь заһабарилаа, киноаппаратна барая һэмди. Хүлеэ, хүлеэ — аймагай культурын таһагые даагша А. Аюржанаев киноустановко эльгээхэ юумэ бэшэл. Хүлеэжэ ядахадаа редакцида хандабабди.

Бригадын гэшүүдэй зүгһөө
Б. Балдандоржиев, Д. Жамбалов, С. Содномов.

Шэнэ дүршэл дэлгэрнэ

Түрэл партиингаа ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй хүндэлэлдэ һү һаалгаяа горьтойгоор дээшэлүүлхэ гэһэн Кударын һаалишад социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, шангаар ажаллажа байнхай. Аймагай түрүү һаалишад ороной суута бүд нэхэгшэ Валентина Гагановагай жэшээгээр гээгдэжэ ябаһан һаалишадта хүдэлмэриингөө талаар туһалдаг болоо. Энэнь ехэ һайшаалтай юм. Юуб гэхэдэ, бирагүй һү һаажа байһан дүй дүршэл багатай һаалишад бэрхэ һаалишадта туһалуулжа, заалгуулжа байхадаа урмашан ажаллана бшуу. Тиихэдээ һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлнэ.

Жэшээлхэдэ, «Дружба» колхозой Бага-Кударын комплексно бригадын Харланай фермын һаалишад үнеэн бүриһөө 1900 литр һү һааха жэлэйнгээ түсэб КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй нээгдэтэр дүүргэхэбди гэһэн уялга абанхай. Энэ уялгаяа заатагүй дүүргэхын тула фермын эрхим һаалишад гээгдэжэ байһан нүхэдтөө туһалжа, түрүүшүүлэй зэргэдэ оруулха гэһэн зорилго табинхай. Нэрлэн хэлэбэл, үнгэрһэн 10 һарын туршада даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 2000 шахуу литр һү һааһан Евдокия Семенова дүй дүршэл багатай залуу һаалишан Нина Ромашинада туһалха гэбэ. Нина фермэ дээрээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ һүүлшын һуури ээлжэ ябадаг юм. Мүнөө Нина Ромашина унинэй дүй дүршэлтэй бэрхэ һаалишанай туһаламжа, заабаряар ажаллахадаа урдынхиһаа ехэ һү һаажа эхилээ.

Гадна тус фермэ колхоз соогоо гээгдэжэ ябадаг «Улаадын» фермые шефтээ абанхай. Харланайхид Улаадын фермынхидтэ ошожо дүй дүршэлөө дамжуулан, тэдэнэй хэһэн ажалые шалгажа, дутуу дундыень элирүүлжэ байдаг болонхой.

Тус артелиин һаалишадай жэшээгээр аймагай бусадшье колхозуудай һаалишад болон фермэнүүд бэе бэеэ шефтээ абалсана. Һаяхан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хонхор нугын түрүү фермынхид центральна фермээ шефтээ абаба.

Ингэжэ дам дамаа туһалалсажа байхадамнай ажалнай бүтээсэтэй, урматайгаар хэгдэнэ. Хамтаран хүдэлхэдэмнай дутуу дунданууднай сагтаа элирүүлэгдэжэ, усадхагдана гэжэ Кударын һаалишад мэдүүлнэ.

А. Громова.

ЛАДИМИРОВСКА ОБЛАСТЬ. Владимировска районой И. В. Сталинай 50 гүйсэһэн ойн нэрэмжэтэ колхоз хүгжэлтэ багатай байһан юм. аа эрхилхэ түрүү аргануудтайнь лсахын тулада олон экскурсантнууд энэ колхоздо ерэдэг болоо.

Мал ажалай продукци абалгада хүсэ шалтые хэрөохэ, өөрынь үные харуулха тээшэ шухала зорилгонуудэгэн болоно гэжэ тодорхойлоод, партийна организаци, правлемал ажалай хүдэлмэри үргэлжэдэнь боржоруулхын, малай харууһалга харуулхын тулөө тэмсэлые толгойлбайгаа. Мүнөө фермэ доторхи ехэн хүдэлмэри онһожоруулагданхай. һаадаг тусхай зал түхеэрэгдөө. болон эбэртэ бодо мал тусхай ушкануудһаа өөһэдынгөө аяар дэг болонхой. Үнеэдынь уяагдажа эдеэлүүлэгдэхэеэ болёо. Мүн шье хэмжээнүүд абтаһан байна. эй ашаар ажалай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлээ. Гурбан һаалиурдань 42 үнеэ харууһалдаг байаад, мүнөө 150 үнеэ харууһална. тугалшан 300 тугал, нэгэ хүн— гахай, нэгэ шубуушан—6.000 харадаг болонхой. Һү, мяха, үнөөрынь үные химдаруулһанай р колхоз миллион үлүүтэй түхээмэлтэ оложо оруулха. Зураг И. В. Сталинай 50 наһа гүйсэн ойн нэрэмжэтэ колхозой үнеэ һаалзал соо.

ТАСС-эй фотохронико.

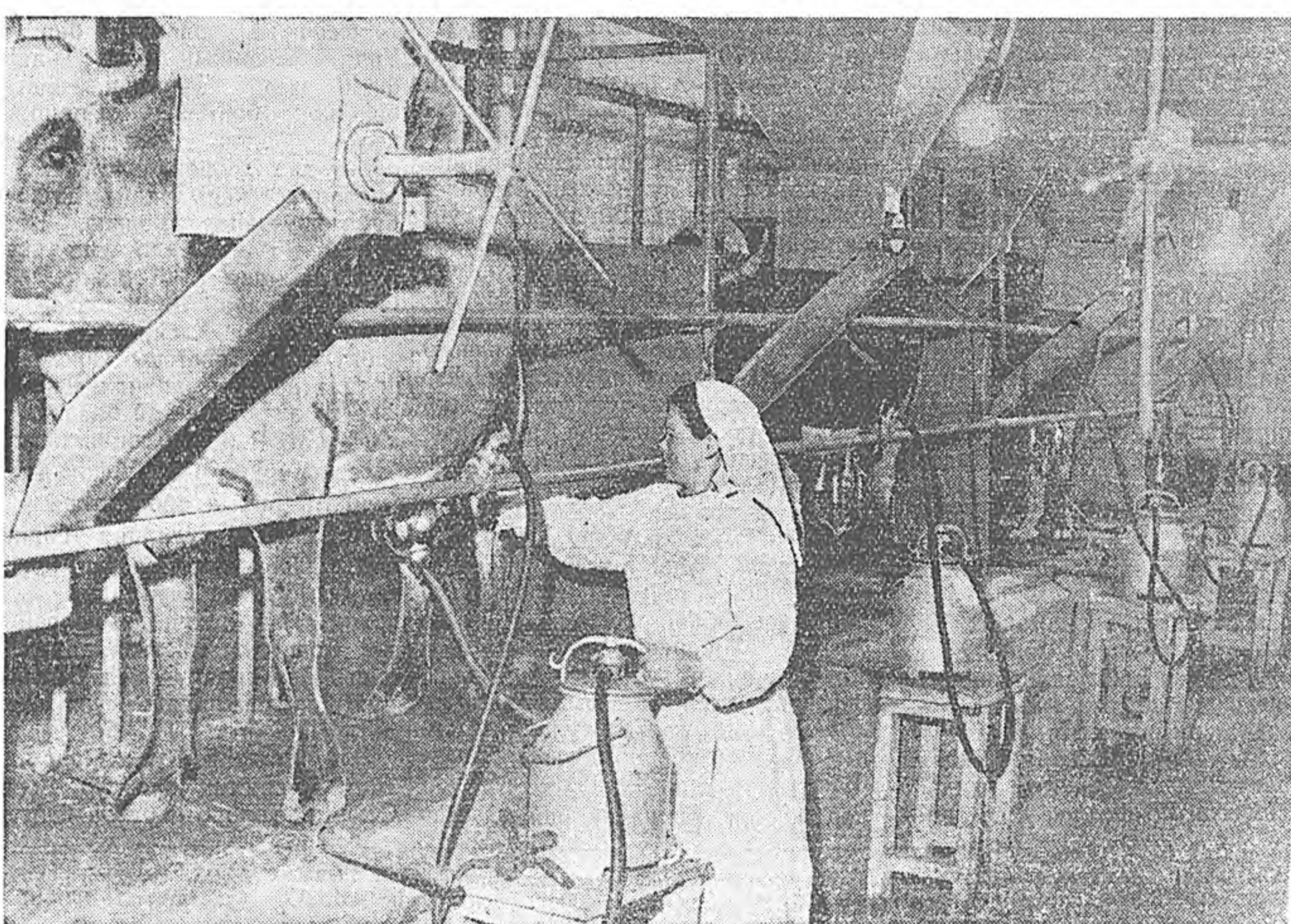

Шандааһа шангатайшуулынь илана

(Боксоор болоһон уласхоорондын уулзалга)

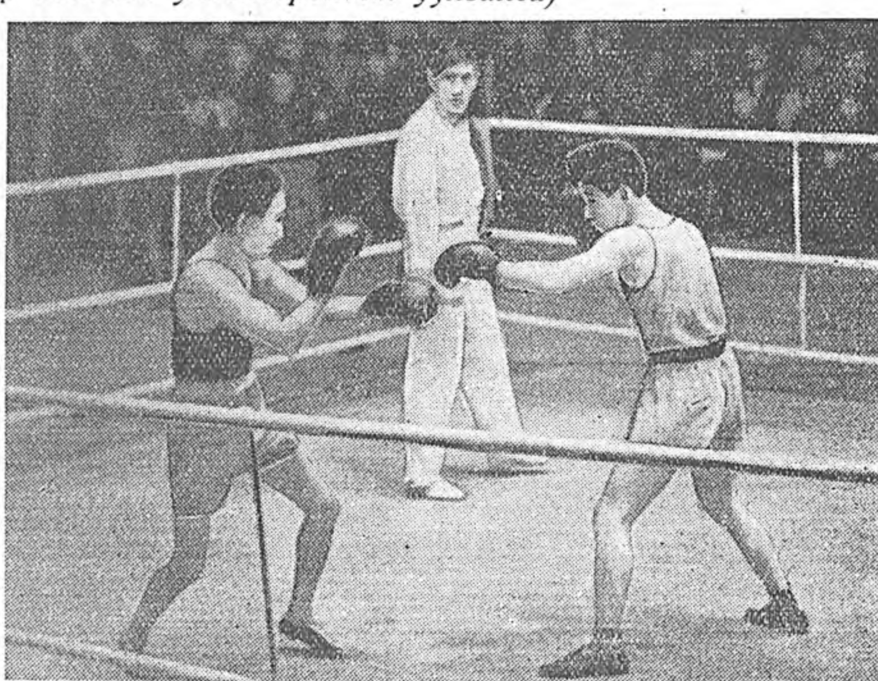

Уржадэр, Ленинэй орденто оперо, баледэй театр соо боксоор уласхоорондын нүхэрэй ёһоной уулзалга үнгэргэгдөө. Мүрысөөндэ аха дүү арадай—Монголой Арадай Республикын, Яхадай, Бурядай АССР-нүүдэй хүдэр бэетэй, шамбай солбон хүбүүд хабаадалсаа.

...Ирагуу һайхан спортивна хүгжэмэй аялга доро команданууд сценэ дээрэ гаража, парадта зогсоно.

—Мүнөөдэр үнгэргэгдэхэеэ байһан уласхоорондын нүхэрэй ёһоной мүрысөөн алишье командын спортсменүүдэй өөһэдынгөө шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхэдэнь горьтойхон туһаламжа боложо үгэхэ байна. Манай республикын, Яхадай АССР-эй боксёрнууд энэ зун үнгэргэгдэһэн СССР-эй арадуудай хоёрдохи спартакиадада хабаадалсажа, һайн амжалта туйлаһан байха юм,—гэжэ спортивна бүлгэмүүд болон организацинуудай Союзай республикын Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Калаганский хэлээд, мүрысөөнэй главна судья нүхэр Степановай мүрысөөгөө эхилхыень зүбшөөһэн тухайгаа мэдүүлнэ.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр Монголой Арадай Республикын команда Бурядай АССР-эй нэгэдэхи командатай, Яхадай АССР-эй боксёрнууд манай республикын хоёрдохи командатай уулзаба.

...Ринг дээрэ манай аха дүү арадай түлөөлэгшэ Балжаням Мишигдорж Бурядай АССР-эй нэгэдэхи разрядай боксёр Валерий Семенов хоёр гаража ерэнэ.

Нааданай түрүүшын раунд эхилжэ, боксёрнууд хоорондоо мүрысэжэ ороно. Айлшадай боксёр мүрысөөнэй эхилэн сасуу добтолжо, Валерий Семеновые рингын нэгэ буландань шахажа ороно. Тиибэшье һаань; Валерий Семенов боксёрой техническэ талые шадамараар хэрэглэжэ, добтолжо эхилнэ.

Гурбан уулзалгын удаа Валерий Семенов айлшанаа очкогоороо илаһан байха юм.

Боксёрнуудай хоёрдохи уулзалгада айлшадай нэгэдэхи разрядай боксёр Сэрэтэр СССР-эй спортын мастер Виктор Бадмаев хоёр хоорондоо мүрысэбэ.

Спортын мастер Бадмаев үнгэрэгшэ жэлдэ Монголой Арадай Республикада үнгэргэгдэһэн уласхоорондын нүхэрэй ёһоной уулзалгада боксер Сэрэтэртэ очкогоороо шүүгдэһэн байгаа. Мүнөө эдэ хоёр ринг дээрэ дахинаа уулзажа, хүсэ шадалаа, техникэеэ үзэлсэжэ байна. Боксёр Сэрэтэр 1956 онһоо хойшо боксоор мүрысэжэ эхилһэн, 28 уулзалгаһаа 27-ень шүүһэн, 1956—1958 онуудта Монголой Арадай Республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн намтартай.

Спортын мастер Виктор Бадмаев мүрысөөнэй эхилхэһээ дүүрэтэрнь болгоомжотой һонороор наадажа, энэ уулзалгаяа очкогоороо диилэһэн байха юм. Эдэнэй удаа айлшадай түлөөлэгшэд 19 наһатай боксёр Гамболд—Виталий Шадонов, Бор Балдрах—Василий Шулунов гэгшэд уулзажа, манай командынхид шүүгээ.

Табадахи уулзалгада ринг дээрэ гараһан Монголой арадай түлөөлэгшэ Мягмар нэгэдэхи разрядай боксёр Анатолий Петровтой уулзахадаа шадамар бэрхээр, зүрхэтэйгөөр мүрысэжэ ороно. Боксёр Мягмар 25 наһатай, 1958 онһоо боксоор наадажа эхилһэн, табан уулзалгаһаа гурбыень шүүһэн байна. Тиихэдэ 1959 ондо үнгэргэгдэһэн Соёл бүлгэмэй мүрысөөндэ чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн түүхэтэй. Энэ үнгэргэгдэһэн шанга тулалдаанда боксёр Мягмар зүрхэтэй, шандааһа шангатай байһанаа харуулжа, нүгөөдэеэ шүүгээ. Тиигэжэ командадаа нэгэ очко нэмэбэ.

Зургаадахи уулзалгада 1959 оной Монголой Арадай Республикын чемпион, нэгэдэхи разрядай боксёр Олзот Бумудэнгэ БурАССР-эй нэгэдэхи разрядай боксёр, 1959 ондо Алас Дурна зүгэй зонодо чемпион болоһон Марат Бабушкинтай мүрысөө. Энэ уулзалгада Марат Бабушкин боксын талаар техникэ һайнтай байжа, шүүһэн байна. Һүүлшын уулзалгада айлшадай боксёр Монхоо Бат нэгэдэхи разрядай боксёр Юрий Балданотой тулалдаа. Боксын дүршэлтэй Балдано гурбан раунд үнгэргэхэдөө булюу хүсэтэйгөөрөө нүгөөдэеэ шүүһэн байха юм.

—Манай республикада бокс—залуу спорт гээшэ. Тиимэһээ бидэнэр советскэ боксёрой техникэтэй танилсажа, дүршэлтэй болохын зорилгоор энэ уласхоорондын мүрысөөндэ ерэһэн байнабди,—гэжэ командын тренер Цэнд Отхон мэдүүлнэ.

Нүхэрэй ёһоной түрүүшын үдэрэй энэ уулзалгые БурАССР-эй командынхид 6:1 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна.

Хорёод минутын туршада амарһанай удаа манай республикын боксёрнуудай хоёрдохи команда Яхадай АССР-эй командатай мүрысэһэн байна.

Боксёрнууд Анисимов Николаев хоёр гурбан раундын туршада үсэд шангаар тулалдажа, һүүлэй һүүлдэ Анисимов (Яхадай АССР) очкогоороо Николаевые шүүһэн байха юм. Хоёрдохи уулзалгын эхилхэдэ Яхадай АССР-эй нэгэтэ бэшэ чемпион Никифоров Раднаев гэгшэд хоорондоо мүрысэжэ ороно.

—Боксёр Никифоровэй яаха аргагүй хүсэтэй байһандань наадаяа болюулхые гүйнаб,—гээд рингын судья нүгөөдүүлдээ мэдээсэнэ. Тэрэшэлэн Афанасьевтай уулзаһан Тармаев (БурАССР) булюу хүсэтэйгээрээ нүгөөдэеэ шүүһэн байха юм. Боксёр Тармаев түрүүшынгээ уулзалгада Афанасьевта хоёр нокдаун үгэһэн байна. Удаань Задальский—Порняков гэгшэдэй мүрысөөндэ айлшадай боксёр шүүгээ.

Табадахи уулзалгада Реунов Голубев хоёрой мүрысөөн һонирхолтойгоор болоо.

1959 ондо Яхадай АССР-тэ залуушуулай дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ чемпион болоһон Юрий Паньковский Владимир Богдановые очкогоороо шүүгээ. Долоодохи уулзалгада Кауфман Стрекаловский хоёр тулалдаа.

Наймадахи—һүүлшын уулзалгада Спиридонов (ЯАССР) Лаптев хоёрой хоорондо шанга тулалдаан боложо Павел Лаптев шүүгээ.

Тиигэжэ энэ уулзалга 5:3 гэһэн тоотойгоор дүүрэжэ, Яхадай АССР-эй команда шүүгээ.

Б. Цыремпилов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Боксёр Анисимов (ЯАССР) Николаев БурАССР хоёрой мүрысөөн. 2. Монголой Арадай Республикын боксёр Олзот мүрысөөнэй урда тээ.

Л. Хайдуровай фото.

СССР США хоёрой эрдэмтэдэй харилсаа холбоон

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 20. (ТАСС). Атомай хүсэ амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи главна управлениин начальник профессор В. С. Емельянов мүнөөдэр США-да пресс-конференци хэбэ. Атомай хүсэнэй талаар США-гэй комиссиин түрүүлэгшэ Маккоун тус конференцидэ хабаадалсаа.

Атомай хүсэ амгалан ажалда хэрэглэхэ асуудалнуудые хамтаараа шэнжэлхэ тухай хэлсээ хэхэдээ, Советскэ Союзай болон США-гэй эрдэмтэд-физигүүдэй делегацинуудай бэе бэедээ айлшалалсажа байха тухай Маккоунтай үгэеэ ойлголсообди гэжэ В. С. Емельянов корреспондентнүүдтэ мэдээсэнэ.

Атомай хүсэ амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар ажаллажа байдаг советскэ делегаци США-да аяншалхадаа энэ талаар хүдэлжэ байһан Америкын эрдэмтэдэй хүдэлмэритэй танилсаа гэжэ В. С. Емельянов пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Америкын эрдэмтэдэй хүдэлмэридэ тэрэ һайшаалтайгаар хандаһан байна.

Венгриин хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин ЦК-гэй пленум

БУДАПЕШТ, ноябриин 21. (ТАСС). Венгриин хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин Центральна Комитедэй пленум ноябриин 20-до болоо гэжэ «Непсабадшаг» газетэ мэдээсэнэ. Съезддэ бэлэдхэхэ зарим асуудалнууд тухай, үдэр бүриин хэрэгүүдэй асуудалнууд тухай ВСРП-гэй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар элидхэл хээ. Тус элидхэлыень Центральна Комитет һайшаагаа.

Венгриин хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин зэргэдэ өөрыень абаха тухай Венгриин Арадай Республикын Президиумэй Түрүүлэгшэ Иштван Добиин мэдүүлгые Центральна Комитет зүбшэн хэлсээ. Нүхэр Добиин олон удаан жэлдэ дайшалхы ажал-ябуулга шэн зоригтойгоор хэһые, арадтаа үнэн сэхэ, арадай республикын үмэнэ ехэ габьяатай байһыень Центральна Комитет мэдэрээд, тэрэнние кандидат ябаха болзор тогтоонгүйгөөр партиин гэшүүндэ абаха гэжэ тогтоогоо.

Визиль город Н. С. Хрущевые уриба

ПАРИЖ, ноябриин 21. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1789 оной Францидахи революциин үлгы бологшо Визиль городто (Изер департамент) айлшалхыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевые тус городой муниципальна совет уриһан байна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIV се

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 21. (ТАСС). Буу зэбсэг бүхы дээрэнь, хүсэдөөр хуряаха тухай СССР США хоёрой хамтадаа дурадхаһан резолюциин проектые Ассамблей үсэгэлдэр нэгэн дуугаар баталан абаа. Ассамблейн бусад 80 гэшүүн тус проектын авторнууд бололсоһон байгаа. Тэрэнэй һүүлээр Сахарада ядерна зэбсэг туршаха гэжэ Франциин һанаашалжа байһан тухай асуудалые Ассамблей зүбшэн хэлсээ.

Англиин Гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй министр Ормсби-Гор Франциин хараа бодол дэмжэһэн үгэ хэлээ. Политическэ комитедэй баталан абаһан резолюци «научна талаараа эндүүтэй», ядерна зэбсэг туршалга «Африкын хүн зоной бэеын элүүртэ, аюулгүй байдалда түбэг татахагүй байна» гэһэн хэбэртэйгээр Франциин түлөөлэгшэ Жюль Мок удаань үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн байна. Ази, Африкын 22 ороной дурадхаһан резолюциие арсажа дуугаа үгэхыень делегацинуудые уряалха зуураа, Сахарада Франциин ядерна зэбсэг туршажа үзэхэдэ «Атомна зэбсэг хуряажа эхилхэ үдэр ойртожо үгэхэ» гэһэн хэбэртэйгээр Мок хэлээ.

Политическэ комитедэй һанамжалан дурадхаһан резолюци Африка түбиин хүн зоной һанаагаа зобожо, түбэгшээжэ байһые харуулна гээд Мароккын, Ганын делегадууд үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ. 22 ороной дурадхаһан резолюциин түлөө дуугаа үгэлгэ Францида харшаар хандаһан ябадал болоно гэһэн хэбэртэйгээр тоолохо гэжэ Жюль Мок гэгшын һэдэлгэ гаргаһые Индиин түлөөлэгшэ буруушаагаа.

Сахарада атомна зэбсэг туршалгаһаа бэеэ барихыень Францие уряалһан резолюциие зарим заһабари оруулһанайнгаа һүүлээр. Генеральна Ассамблей олонхиин дуугаар баталан абаа. Энэ резолюциин түлөө 51 делегаци, тэрэ тоодо социалистическэ оронуудай, Ази, Африкын оронуудай, Баруун Европын болон Латиин Америкын хэдэн оронуудай, тэрэшэлэн Канадын, Шэнэ Зеландиин делегацинууд дуугаа үгөө. Тус резолюциие буруушаажа 16 орон, тэрэ тоодо Франци, США, Англи, Испани, Португали, Израиль, Бельги, Ита-

ли, Доминиканска Респу
дуугаа үгөө. 15 делегаци һа
бараа.
Ядерна зэбсэгэй үргэнөөр
гэрэлгые уридшалан зайсуул
хай Ирландиин дурадхаһан
люциин проектые Генеральн
самблей үдэрэйнгөө заседани
олонхиин дуугаар баталаа. Т
золюциин проектын үндэр д
табигдахада социалистическэ
ороной делегаци һаналаа б
Юуб гэхэдэ, бусад оронуудай
дээрэ ядерна зэбсэг байлг
хорихо тухай, хүн зонние
хюдаха зэбсэг хорихо, уса
тухай тус резолюци соо дурс
гүй байгаа бшуу.
ООН-эй Устав хубилгаха
готой конференцидэ бэлэдхэ
лаар комитедэй элидхэлые А
лей шагнаа. XVI сессиһээ
туулангүйгөөр һанамжа дур
нуудые оруулһан элидхэл
ральна Ассамблейн үзэмжэ
бихынь тулада тус комитеды
шадань үлөөхэ гэһэн тог
Ассамблей олонхиин дуугаар
талан абаа. Юһэн делегаци
циалистическэ оронууд) һа
бараа. Хүгжэлтэ багатай ор
та туһаламжа үзүүлхэ тусха
дын ажал-ябуулга тухай, те
скэ туһаламжа үзүүлхэ тухай
тагаа урилагшадай хэрэгүүд
хилхэ талаар ООН-эй верхов
миссарай ажал-ябуулга тухай
золюцинууд баталан абтаһан
на.
Рак үбшэнтэй тэмсэхэ т
научна шэнжэлэлгэнүүдые
оронуудай зүгһөө дэмжэхэ
резолюци Ассамблейн тугэ
заседани дээрэ диилэнхи ол
дуугаар баталан абтаһан
Тус асуудал Белоруссиин С
делегациин үүсхэлээр сессин
шэхэ зүйлдэ оруулагдажа
циальна, гуманитарна, кул
асуудалнуудай талаар ком
зүбшэгдэһэн байгаа. Тус
лой түлөө 68 делегаци дуугаа
Холбоото Штадууд түрүүт
делегаци һаналаа бараа.
тогтоолой баталан абта
уламжалан, Нэгэдэмэл На
дай Организациин шан бай
гэжэ Генеральна Ассамблей
хээ. Рак үбшэнтэй тэмсэхэ
научна шэнжэлэлгын элитэ
дэлмэри хэгшэдтэ энэ шан
юм.

Тагнуулшад балшыса баригдаба

ХАНОЙ, ноябриин 21. (ТАСС). Энэ оной мартһаа мүнөө хүрэтэр ДРВ-гэй газар дээрэ 16 тагнуулшад баригдаа. Тэдэнние Лаосой засагаархид эльгээһэн байгаа гэжэ Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Тэдэнние бултыень тагнуулай организацинууд гү, али Лаосой правительствын сэрэгэй тагнуул эльгээһэн байгаа. Тагнуулшадай дунда Франциин колониальна армида урдань алба хэһэн офицернүүд бии.

Вьетнамай Демократическа Рес-

публикада эсэргүү ябуулга
сой правительствын эхилһ
һаа хойшо тагнуулшадые з
гэ бүри түргэдэһэн байна
мэдээсэл соо онсолон тэмдэ
нэ.
Хилын харуулай отрядуу
шадар һуудаг хүн зон эд
нуулшадые бараа. Тагнуу
өөһэдынь мэдэрһэнһээ, т
олдожо абтаһан документ
хаража үзэхэдэ, Вьетнамай
арми тухай мэдээ суглуулха
дотор һүйдхэл хэхэ зори
гсор тэдэнэр эльгээгдэһэн б

Уласхоорондын шэнжэлэл

Үсэд харша этэгээдүүд яагаад һанаа ороob.—Экономическа зүршэлдөөндэ эсэргүүсэн, мүрысэхын, харилсаа байгуулхын түлөө

Ажахын байгуулалтада манай ехэ амжалтануудые туйлаха тудам гадаадын оронуудай олониитэ Советскэ Союзай экономическа хүгжэлтэдэ бүри ехээр һонирхоно. Манай ороной, социалистическэ бүхы лагериин экономикын угаа түргэнөөр хүгжэжэ байһан тухай мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ ехээр бэшэдэг, дурдадаг болонхой. Энээн тушаа Холбоото Штадуудта илангаяа ехээр һонирхоно. Советскэ экономикые ехээр шэнжэлдэг, тэрэнэй хүгжэлтые Америкын экономикын хүгжэлтэдэй сасуулжа үзэдэг гүрэнэй болон энгэй эмхи зургаанууд тэндэ олон болонхой. Сенадай гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комисси, түсэблэлгын национальна нэгэдэл, энгэй хүнэй мэдэлдэ байдаг промышленна ассоциацинууд болон шэнжэлэлгын организацинууд эдэ асуудалнуудта һүүлэй үедэ бүри ехээр һонирходог болоһон байха юм.

Экономическа статистикын талаар конгрессэй подкомиссиин тусхай заседани Вашингтондо һаяхан боложо дүүрээ. Энэ комиссие түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Р. Боллинг толгойлно. Тус заседанида тусгаар анхарал хандуулхаар байна.

Подкомиссиин даб дээрэ тунхаглаһан элидхэлнүүд соохи тобшололнууд болон мэдэрэлгэнүүд, тэдэнэй авторнуудта—промышленна-финансова олон томо корпорацинуудай элитэ ехэ түлөөлэгшэдтэ тиимэ таатай бэшэ юм. Жэшээлхэдэ, 1955—1958 онуудтахи хүгжэлтые сасуулжа харахада, СССР США-да орходоо һураггүй түргэнөөр хүгжэһэн байна гэжэ элидхэлнүүдэй нэгэн дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ. Советскэ экономическа хүгжэлтын америкынхидэ орходоо булюу байһан тухай бусад хэдэн элидхэлнүүд соо мүн лэ хэлэгдэнхэй. Советскэ экономико Америкын үйлэдбэриин хэмжээе Советскэ Союзда тогтоогдоһон болзор соо хүсэжэ, мүн ахин гаража шадаха гээд конгрессэй хуулитаар гаргаһан материалнууд соо анха түрүүнээ мэдэрэгдэһэн байна.

Эдэ тобшололнууд тон зүб гэжэ Боллингын подкомиссиин заседанинууд дээрэ үгэ хэлэһэн Америкын хэдэн олон элитэ эрдэмтэд гэршэлэн баталһан байха юм. Тэдэнэй тоодо гүрэнэй секретарь байһан Фостер Даллесай дүү, США-гэй тагнуулай центральна управлениин хүтэлбэрилэгшэ Аллен Даллес оролсоно. Фостер Даллес удангүй Советскэ Союзай «экономико доройтон унаха» гэжэ үшөө 1955 ондо хэлэдэг байһан юм. Гэбэшье, Ф. Даллес өөрынгөө үгэһэн сэгнэлтэдэ, наһа барахынгаа урдуур, этигэхээ болижо эхилһэн байгаа. Харин тэрэнэй дүү мүнөө иигэжэ хэлэнэ: «Советскэ экономическа программын һанаа оруулмаар үрэ дүнгүүдые, тэрэнэй (Советскэ Союзай — И. Л.) һүүлэй арбан жэлэй турша соо туйлаһан гайхамшагта амжалтануудые бидэнэр үнэн сэхээр мэдэрхэ ёһотойбди».

Советскэ Союзай, дэлхэйн социалистическэ системын бүхы оронуудай хүсэ шадалай болон уласхоорондын нэрэ хүндын ургалта капиталистическэ оронуудай олон түлөөлэгшэдые һанаа оруулһан байна. «Манай амжалтануудые болон энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха шухала байһые мэдэрхыень капиталистическэ оронуудай зонхилхы хүнүүдые манай хүдэлмэришэд, колхознигууд, эрдэмтэд, инженер, технигүүд бүхы дэлхэй дээрэ ехээр суурхаһан амжалтануудаараа баадхаһан байна» гэжэ Кремль соо болоһон, советскэ журналистнуудай уулзалга дээрэ Н. С. Хрущев мэдүүлээ һэн.

«Үсэд нэтэрүү этэгээдүүд гэжэ социалистическэ байгуулалтын дайсадые Н. С. Хрущев нэрлэһэн байгаа. Тэдэнэрэйшье мүнөө һанаа орожо байһаниинь дээрэ дурсагдаһанаар тайлбарилагдана. Советскэ бодото байдал капиталистическэ дэлхэйн эгээн лэ үсэд нэтэрүү ажал-ябуулагшадые уласхоорондын хүсэнүүдэй тэнсүүриин хубилжа байһан тухай бодожо үзэхыень баадхаһан байна.

Хоёр системын экономическа хүгжэлтые сасуулжа үзэхэдэ социализмын болюу һайн байһаниинь бүри элеэр харагдажа үгэнэ. Эгээл иимэһээ капитализмын зарим «удмаршад» һанаагаа зободог байна. Жэшээлхэдэ, Америкын миллиардер Нельсон Рокфеллер уласхоорондын шахардуу шанга байдалай һуларалгые һаатуулха гэһэн оролдолго гаргана. Тиимэһээ «хүйтэн дайе» политикаһаа гадна; уласхоорондын экономико болон худалдаа наймаанда дэлгэрүүлхые тэрэ дурадхадаг юм. Уласхоорондын шахардуу шанга байдалай саашадаа һуларжа байһыень болюулаад, хуушанайнгаа гуримда орохые арсадаггүй империалистическэ зарим этэгээдүүд Рокфеллерые дэмжэдэг.

Зүгөөр; иимэ юумэ мүнөө үедэ хэхэ гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ байна. Дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй тэнсүүрие; өөрынгөө; бусад оронуудай олониитын һанамжые хараадаа абангүй байха аргагүй болоно бшуу. Тиимэһээ, тэдэнэр элдэб эсын мэхэ гохо гаргадаг байна. Мүнөөхи Рокфеллер хадаа гүрэнүүдэй экономическа һайн харилсаа холбоотой байгаад, мүрысэхын орондо; экономическа байлдаа тэдэнэй дунда дэлгэрүүлхые хүсэдэг дээрэһээ; «Экономическа обороной тусхай совет» Вашингтондо байгуулхые дурадхана. Рокфеллерэй бодомжын ёһоор иимэ совет социалистическэ оронуудта эсэргүү ябуулга хэхэһээ гадна, Америкын монополинуудтай баруун оронуудһаашье зүрилдэгшэдтэ эсэргүү ябуулга хэхэ байна.

Олон асуудалнууд; тэрэ тоодо Хойто Америкын монополинуудай эзэрхэлгэһээ сүлөөрхын түлөө, дэлхэйн бусад районуудтай, тусхайлбал; социалистическэ гүрэнүүдтэй харилсаа холбоо тогтоохын түлөө Латиин Америкэдэ үргэнөөр дэлгэржэ байһан хүдэлөөн Рокфеллерэй һанаа зобоодог юм. Энэ хүдэлөөндэ эсэргүүсэхын тулада «Панамериканска экономическа союз» байгуулха тухай дурадхал Рокфеллер һаяхан оруулһан байна. Энэ союз хадаа США-гэй хиналта доро байгаад, баруун болон зүүн бусад оронууд тушаа Латиин Америкын бэелүүлхэ политикые тодорхойлжо байха ёһотой юм. Энээниень Латиин Америкын оронуудай ажал хэрэгэй хүнүүд, наймаашад зүбшөөжэ шадахагүй байна. Һүүлэй үедэ тэдэнэр гадаадын оронуудтай экономическа холбоо барисаагаа үргэдхэхые оролдоно. СССР-эй болон социалистическэ бусад оронуудай экономическа талаараа түргэнөөр хүгжэлгэһөө уламжалан, зүүн оронуудтай ашатай туһатай худалдаа наймаа эрхилхэ ехэ арга боломжо бии гэжэ Урда Америкын эзэд баяшуул бүри ехээр үнэмшэн ойлгодог боложо байнхай. Социалистическэ болон капиталистическэ оронуудай хоорондо һүүлэй үедэ худалдаа наймаанай һайжаржа байһые тэдэнэр мэдэнэ. Найман жэлэй турша соо энэ худалдаа наймаан 3.5 дахин ургаа. СССР мүнөө 70 оронтой наймаа хэдэг. Хүгжэлтэ багатай оронуудай Советскэ Союзтай худалдаа наймаа эрхилхэдэнь бүришье тэдэнлэ ашагтай байдаг. Тиихэдэ, СССР болон социалистическэ бусад оронууд Ази, Африкын, Латиин Америкын оронуудһаа түүхэй эд бүри ехээр худалдан абадаг болоо, 1953 онһоо 1958 он хүрэтэр эдэ оронуудтай худалдаа наймаа эрхилэлгэ 6 дахин дээшэлһэн байна. Советскэ Союзтай наймаа хэхэдээ эдэ оронууд өөһэдынгөө индустриие саашадань дэбжээхэ аргатай болоно.

Эдэ бүгэдэһөө уламжалан, Латиин Америкын оронууд Советскэ Союзтай холбоо барисаа байгуулха

тухай тусгаар эрмэлзэлгэ
даг болоо. Нүхэр Н. С. Хр
США-да аяншалһанһаа, у
рондын оршон байдалай
дээрэ һайжаржа эхилһэнһээ
энэ эрмэлзэлгэнь бүри ехэ
Худалдаа наймаанай асу
хэлсээ хэхын тулада тусхай
лэгшэдые Москва эльгээх
шиидхэбэри Бразили гаргаһ
на. СССР-тэй харилсаагаа
шуулхын түлөө хүдэлөөн
Венесуэлэдэ, Боливида, Ко
да, Перуда үргэнөөр дэлгэр
Наука, техникэ болон ку
талаар СССР-эй туйлалта
харуулһан выставкэ Ме
ниислэл Мехико городто эм
дэхэнь. Тэрэнние нээхын
СССР-эй Министрнүүдэй С
Түрүүлэгшын Нэгэдэхи о
А. И. Микоян ошоод байнх
тиин Америкын оронуудтай
скэ Союзай экономическа, к
на харилсаа хүгжөөхэ хэрэ
выставкэ ехэ туһа хүргэхэ
ниинь сохомтой.
Мексика хадаа Латиин А
һээ анха түрүүлжэ 1924 онд
совет гүрэнтэй дипломатич
рилсаа тогтооһон юм.
Советскэ Союз США
хоорондохи харилсаанай
тээр һайжаржа, уласхооронд
шон байдалай юрэнхы дээрэ
жэ байһые Мексикын. Лати
рикын бусад гүрэнүүдэй
ехээр һайшаана. Советскэ С
экономическа, соёл культу
рилсаа холбоо саашадань х
шухала гэжэ Мексикын аж
гэй олон хүнүүд; үргэн о
тоолоно.

И. ЛАПИЦ

Редактор Ц. Ц. ЦИБ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина,26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни — 34-05, сельского хозяйства и советского строительства—4 промышленности и транспорта, пропаганды, информации —35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16

Н01203. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №